

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 25.7.2024
COM(2024) 358 final

POROČILO KOMISIJE

**Spremljanje uporabe prava Evropske unije
Letno poročilo za leto 2023**

Spremljanje uporabe prava Evropske unije

Letno poročilo za leto 2023

Predgovor	4
Učinkovito izvrševanje prava EU	5
Podpora državam članicam pri doseganju rezultatov že od začetka.....	5
Zgodnji dialog z državami članicami za hitrejše rešitve	6
Postopki za ugotavljanje kršitev, kadar drugi ukrepi ne zadostujejo	7
Predložitev zadeve Sodišču kot zadnja možnost.....	8
Izvrševanje prava EU v času kriz.....	8
Izvrševanje prava EU, primerno za prihodnost.....	9
Krepitev gospodarstva in konkurenčnosti EU	10
Preprečevanje ovir na enotnem trgu za povečanje rasti.....	10
Odpravljanje ovir za ponudnike storitev na enotnem trgu	11
Izboljšanje informacij in pomoči za ljudi in podjetja	12
Finančne storitve	12
Učinkovita plačila malih vrednosti	13
Trajnostno financiranje	13
Delujoč prometni sektor	13
Izvrševanje pravil konkurence	14
Posredna obdavčitev za pravično poslovno okolje	14
Neposredna obdavčitev za spodbujanje enotnega trga.....	16
Varna in enostavna carina	17
Ustvarjanje zelene, trajnostne in uspešne Evrope	18
Podnebni ukrepi	18
Čist promet.....	19
Čist zrak in čista voda.....	19
Varstvo biotske raznovrstnosti.....	20
Spodbujanje krožnega gospodarstva.....	20
Trajnostno kmetijstvo, ki zagotavlja zanesljivo preskrbo s hrano	20
Trajnostno ribištvo in pomorsko prostorsko načrtovanje	21
Okoljsko upravljanje	21
Čista in cenovno dostopna energija	22
Ohranjanje varnosti jedrske energije.....	22
Evropa, pripravljena na digitalno dobo	23
Tehnologija, ki deluje za ljudi.....	23
Pravično in konkurenčno digitalno gospodarstvo	23
Odprta, demokratična in trajnostna digitalna družba	24
Spodbujanje podatkovnega gospodarstva.....	24
Olajševanje čezmejnega poslovanja podjetij.....	24
Digitalni prometni sistemi	25

Uresničevanje pravične in socialne Evrope	26
Delovno pravo.....	26
Zdravje in varnost pri delu	27
Mobilnost delovne sile.....	27
Koordinacija sistemov socialne varnosti.....	28
Enakost spolov.....	28
Nediskriminacija pri zaposlovanju in vključevanju.....	29
Zaščita ljudi in svoboščin	30
Ohranjanje pravne države	30
Boj proti rasizmu, ksenofobiji in diskriminaciji.....	31
Zaščita oseb, ki prijavijo kršitve prava EU.....	31
Zaščita otrok.....	32
Sodelovanje na področju pravosodja in individualna jamstva v kazenskem pravu.....	32
Varstvo potrošnikov	33
Varstvo osebnih podatkov	33
Varnejši promet.....	34
Spodbujanje zdravja in varnosti hrane	35
Boljša ureditev poklicev in prosto gibanje strokovnjakov	36
Zaščita napotenih voznikov.....	36
Krepitev evropske varnostne unije.....	36
Upravljanje zunanjih meja.....	37
Enoten odziv EU na migracije in azil.....	37
Izvajanje sankcij proti Rusiji	38

Izjava o omejitvi odgovornosti: V tem poročilu so predstavljeni ukrepi Komisije za spremljanje in izvrševanje uporabe prava EU v letu 2023. Stanje omenjenih primerov kršitve se je morda v vmesnem času že spremenilo.

Predgovor

Na začetku tega mandata Komisije smo obljubili, da bomo zgradili močnejšo, bolj zeleno in bolj zdravo Evropo za naslednjo generacijo, Evropo, katere gospodarstvo deluje za vse ljudi – mlade in stare. Pet let pozneje in navkljub številnim krizam je EU pokazala svojo zavezanost odločnemu reševanju izzivov na podlagi naših skupnih vrednot in načel.

S številnimi novimi zakonodajnimi predlogi, ki jih je v tem mandatu vložila Komisija ter sta jih sprejela Evropski parlament in Svet, smo neutrudno sodelovali, da bi ustvarili enotnejšo, uspešnejšo in bolj trajnostno Evropo. Vendar se naše delo ne konča s sprejetjem zakonodaje – zagotoviti moramo, da se pravila, o katerih se dogovorita sozakonodajalca, dejansko izvajajo v državah članicah ter prinašajo potrebne koristi državljanom in podjetjem po vsej Evropi.

V tem poročilu je navedenih nekaj ključnih primerov dela, opravljenega v letu 2023, za zagotovitev pravilne uporabe prava EU v sektorjih v vseh državah članicah. Sprejeti ukrepi kažejo, da je Komisija ukrepala odločno, kjer je bilo to potrebno, da bi zaščitila pravice in svoboščine ljudi ter zagotovila, da EU ostane branik demokracije, pravne države in temeljnih pravic. Komisija še naprej odločno zagotavlja pravilno delovanje enotnega trga, ki je ključen za našo gospodarsko rast in konkurenčnost, hkrati pa ščiti interese delavcev in potrošnikov.

Najtesnejše zaveznice Komisije pri zagotavljanju pravilnega izvajanja in uporabe prava EU že od začetka so države članice. Zato je zelo pomembno, da Komisija državam članicam zagotavlja podporo pri izvajanju že zgodaj in stalno, s tesnim sodelovanjem z državami članicami, ki temelji na medsebojnem zaupanju, pa je mogoče najhitreje doseči skupni cilj. Ta preventivna strategija že od začetka zagotavlja skladnost, je stroškovno učinkovita in prinaša koristi za vse.

Ob tem kot ključno varovalo ostajajo trdni mehanizmi izvrševanja. Kot je razvidno iz tega poročila, Komisija brez oklevanja uporablja te mehanizme, kadar koli je to potrebno za udejanjanje dogovorjenih pravil v praksi, s čimer se izboljša življenje evropskih državljanov in podjetij.

Dr. Ursula von der Leyen

predsednica Evropske komisije

Učinkovito izvrševanje prava EU

Skupaj smo pokazali, da drzna Evropa dosega rezultate. Naše delo še zdaleč ni končano, zato stopajmo še naprej skupaj. Zagotovimo rezultate danes in se pripravimo na prihodnost.

Govor predsednice Ursule von der Leyen o stanju v Uniji leta 2023

Evropska unija je pravna skupnost. Skladnost s pravom EU je temelj za učinkovito delovanje EU v korist ljudi in podjetij. Izvrševanje prava EU je zato ključno za ohranjanje enakih konkurenčnih pogojev med državami članicami, s čimer se zagotovi, da nobena država ne pridobi nepoštenih prednosti in da enotni trg nemoteno deluje. To je znak, da smo zavezani konkurenčnosti ter varstvu pravic ljudi in temeljnih vrednot EU, vključno s pravno državo.

Zagotavljanje ustrezne uporabe in izvrševanja prava EU je ena od glavnih nalog Komisije kot varuhinje Pogodb. Izvršilni ukrepi Komisije sledijo enemu glavnemu cilju: zagotoviti, da bodo imeli ljudje in podjetja koristi od naših skupno dogovorjenih pravil, ne glede na to, kje v EU živijo. Za dosego tega cilja Komisija uporablja [raznovrstna orodja](#): smernice za zgodnje izvajanje, finančno podporo, javno poročanje, dialoge z državami članicami, usmerjene v iskanje rešitev, in po potrebi postopke za ugotavljanje kršitev.

Podpora državam članicam pri doseganju rezultatov že od začetka

Pametno izvrševanje pomeni zagotavljanje skladnosti s pravom EU že od začetka in preprečevanje, da bi se kršitve sploh zgodile. Zato Komisija nenehno krepi svoja prizadevanja, da bi države članice podpirala pri izvajanju prava EU. Podporni ukrepi so raznoliki, pogosto pa so učinkoviti takrat, kadar se uporabljajo skupaj.

Komisija na primer med postopkom izvajanja specifične zakonodaje EU državam članicam, podjetjem, deležnikom in javnosti zagotavlja praktične smernice o tem, kako razumeti in uporabljati nekatere vidike pravnega besedila. To so lahko smernice v pisni obliki ali pogosto zastavljena vprašanja na spletu, lahko pa so informacije predstavljene na namenskih srečanjih, na primer na delavnicah o prenosu. Za spodbujanje pravnega izvajanja prava EU se uporabljajo tudi strokovne skupine.

Podpora državam članicam ni omejena le na smernice za izvajanje specifične zakonodaje EU. Tudi finančna podpora EU se je izkazala za učinkovito orodje, ki državam članicam pomaga ter jih spodbuja k izvajanju reform in po potrebi k pospešitvi izvajanja prednostnih nalog EU. Še en primer podpore državam članicam v obliki tehničnega strokovnega znanja je [Instrument za tehnično podporo](#). Ta s spodbujanjem krepitve upravnih zmogljivosti v državah članicah pomaga zagotavljati pravilno izvajanje zakonodaje in politik EU.

Zgodnji dialog z državami članicami za hitrejšo rešitve

Kadar Komisija kljub ukrepom za podporo državam članicam in spodbujanje skladnosti ugotovi morebitno kršitev prava EU, se lahko odloči, da bo začela dialog pred ugotavljanjem kršitev po uveljavljenem postopku, imenovanem [EU Pilot](#). Ta dialog se uporablja, kadar prinaša dodano vrednost, na primer, kadar bo verjetno do skladnosti privedel hitreje od formalnega postopka za ugotavljanje kršitev.

Med pandemijo COVID-19 letalski prevozniki potnikom niso pravočasno povrnili stroškov zaradi odpovedanih letov, nacionalni organi pa pravil EU niso učinkovito izvrševali. Komisija je uporabila dialoge v okviru sistema EU Pilot z vsemi državami članicami, da bi zagotovila, da letalski prevozniki spoštujejo pravice potnikov v EU. Posledično so letalski prevozniki odpravili večino zaostankov pri povračilih in izboljšali komunikacijo s potniki v primeru odpovedi leta. Komisija je leta 2023 lahko zaključila dialoge v okviru sistema EU Pilot.

Dialog v okviru sistema EU Pilot se je sčasoma izkazal za koristnega. Komisija je leta 2023 izvedla 259 dialogov v okviru sistema EU Pilot, pri čemer jih je bilo več kot 80 % uspešno zaključenih. Le 11 % dialogov v okviru sistema EU Pilot je moral slediti postopek za ugotavljanje kršitev. Orodje EU Pilot se je izkazalo za uspešno na številnih področjih politike, zlasti na področju energije (40 uspešno zaključenih), obdavčenja in carin (37), mobilnosti in prometa (36) ter finančnih storitev (25).

Postopki za ugotavljanje kršitev, kadar drugi ukrepi ne zadostujejo

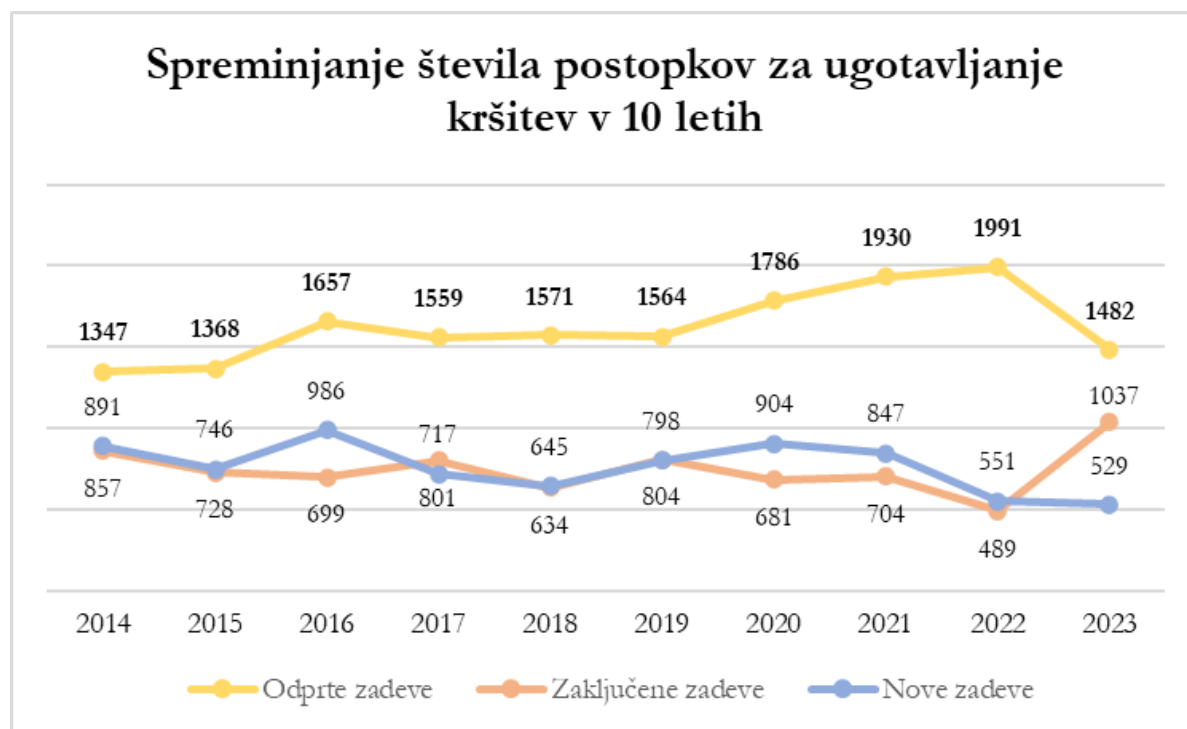
Komisija je postopke za ugotavljanje kršitev uporabljala več let, da bi dosegla širše in vplivnejše izboljšave. V skladu s strateškim pristopom k izvrševanju prava EU se prednostno obravnavajo kršitve, ki najbolj vplivajo na interese ljudi in podjetij.

Komisija je leta 2023 začela 529 postopkov za ugotavljanje kršitev na vseh glavnih področjih politike. Postopki so zadevali vse države članice, povprečno število novih zadev na državo članico pa je bilo 20. Komisija je z izvršilnimi ukrepi zaščitila celovitost enotnega trga in okrepila gospodarstvo EU. Z njimi je spodbujala čist zrak, vodo in promet ter krožno gospodarstvo. Zaščitila je skupne vrednote EU, temeljne pravice ljudi in pravno državo.

Na število novih postopkov za ugotavljanje kršitev vpliva veliko dejavnikov. Z manjšim številom novih direktiv, ki jih je treba prenesti (67 v letu 2014 in 34 v letu 2023), se je zmanjšalo tudi število postopkov za ugotavljanje kršitev zaradi poznega ali nepravilnega prenosa direktiv. Leta 2023 je bilo dejansko zabeleženo najmanjše število novih postopkov za ugotavljanje kršitev zaradi nepopolnega prenosa direktiv (284) v več kot 20 letih. K preprečevanju kršitev je pripomogla tudi Komisija, ki je okrepila podporo državam članicam pri pravilnem prenosu in uporabi direktiv.

Postopki za ugotavljanje kršitev so se leta 2023 ponovno izkazali za učinkovite: Komisija je uspešno zaključila več kot 1 000 postopkov za ugotavljanje kršitev, saj so države članice dosegle skladnost s pravom EU. To število odraža tudi prizadevanja Komisije za napredek pri starejših, dolgotrajnih zadevah, saj je Komisija leta 2023 lahko zaključila veliko takšnih primerov.

Od vseh zaključenih zadev jih je bilo 95 % rešenih, preden bi jih bilo treba predložiti Sodišču Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Sodišče). Če se izognemo dolgotrajnim sodnim postopkom, lahko državljani in podjetja prej izkoristijo prednosti prava EU.

Predložitev zadeve Sodišču kot zadnja možnost

Če kršitev prava EU ni odpravljena v zgodnjih fazah postopka za ugotavljanje kršitev, lahko Komisija zadevo predloži Sodišču. V [nekaterih zadevah](#) lahko zahteva, da se zadevni državi članici naloži denarna kazen.

Komisija se je leta 2023 odločila, da Sodišču predloži skupno 82 zadev. V 45 zadevah je Sodišču predlagala, naj zadevni državi članici naloži denarno kazen. Od teh zadev se jih je 40 nanašalo na neizpolnitev obveznosti sporočanja ukrepov za prenos, pri petih pa je šlo za drugo predložitev Sodišču zaradi neizvršitve predhodne sodbe. To pomeni znatno povečanje v primerjavi s prejšnjimi leti, kar kaže na odločenost Komisije, da bo zagotovila izvrševanje prava EU.

Izvrševanje prava EU v času kriz

Med krizo ali v izrednih razmerah, kot je ruska vojna agresija proti Ukrajini, so lahko države članice postavljene pred izziv, kako poskrbeti za popolno spoštovanje štirih temeljnih svoboščin EU in delovanje enotnega trga. V težkih okoliščinah lahko pride do skušnjave, da se da prednost domačim vidikom pred pravilno uporabo prava EU. Vendar učinkovito izvrševanje prava EU ostaja ključno, da bi lahko ljudje in podjetja še naprej uživali zaščito in pravno varnost, ki ju zagotavlja pravo EU, ter da bi se osnovno blago in storitve zagotavljali tam, kjer so potrebni.

Napad Rusije na Ukrajino je vplival na varnost oskrbe s plinom v EU, zato je bilo še zlasti nujno, da se za vse države članice vzpostavijo zanesljivi načrti za pripravljenost na tveganja. Komisija je začela preiskave v okviru sistema EU Pilot proti 26 državam članicam, ker Komisiji niso priglasile nacionalnih ocen tveganja, načrtov preventivnih ukrepov in načrtov za izredne razmere, ki se zahtevajo v skladu z [uredbo o zanesljivosti oskrbe s plinom](#). Od teh preiskav jih je bilo 16 mogoče zaključiti, potem ko so države članice predložile zahtevane informacije, kar potrjuje, da je večina držav članic uvedla ustrezne ukrepe.

Delovanje trga EU za skladiščenje plina in nediskriminatorna pravila o pogojih za dostop do prenosnih sistemov za zemeljski plin so ključnega pomena za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe in stabilizacijo cen energije. Komisija se je odločila, da začne postopek pred Sodiščem proti [Poljski](#) zaradi ukrepov, ki nalagajo dodatne stroške podjetjem, ki zahtevajo po obveznem skladiščanju plina izpolnjujejo z uporabo skladišč v drugi državi članici. Ti ukrepi ovirajo čezmejno trgovino s plinom.

Komisija je z namenom zaščite enotnega trga ukrepala tudi, da bi zagotovila razpoložljivost varne, cenovno dostopne in visokokakovostne hrane v vseh državah članicah. Po izvršilnem ukrepu Komisije je Madžarska razveljavila svoj sistem predhodnega obveščanja o izvozu žit. Subjekti na Madžarskem lahko ponovno izvažajo žita v druge države članice brez trgovinskih ovir. Vendar je Komisija oktobra 2023 začela postopek za ugotavljanje kršitev proti [Slovaški](#) v zvezi s sistemom predhodnega obveščanja za nekatera žita in semena.

Izvrševanje prava EU, primerno za prihodnost

Komisija je julija 2023 opravila [pregled stanja](#) v Komisiji in z državami članicami, da bi zagotovila, da njen način izvrševanja prava EU deluje v praksi in da je primeren za prihodnost. Pregled stanja se je izvajal na šestih področjih: uresničevanje strateškega pristopa Komisije k izvrševanju prava EU; učinkovito obravnavanje kršitev; olajšanje obravnave pritožb; skrb za bolj sistematično spremljanje uporabe predpisov; povečanje podpore državam članicam in izboljšanje preglednosti.

Na vseh teh področjih so bile ugotovljene ciljno usmerjene izboljšave, Komisija pa si [skupaj z državami članicami](#) prizadeva za njihovo izvajanje. Rezultati izboljšav bodo večja preglednost, boljše informacije za morebitne pritožnike, učinkovitejša orodja za sodelovanje z državami članicami pri prenosu direktiv itd.

Pri pregledu stanja se je izkazalo, da je Komisija zmožna pregledno in odkrito oceniti svoja orodja in postopke za izvrševanje ter se prilagoditi spreminjajočim se okoliščinam. Izkazalo se je tudi, da so Komisija in države članice sposobne sodelovati pri opredelitvi in uvajanju izboljšav pri skupnem delu na pravno in politično zapletenem področju, kot je izvrševanje prava EU.

Krepitev gospodarstva in konkurenčnosti EU

Ti trije izzivi – delovna sila, inflacija in poslovno okolje – se pojavljajo zdaj, ko pozivamo tudi industrijo, naj prevzame vodilno vlogo pri čistem prehodu. Ozreti se moramo torej še dlje v prihodnost in ugotoviti, kako bomo med prehodom ostali konkurenčni. [...] Evropa bo namreč naredila „vse, kar je potrebno“, da ohrani svojo konkurenčno prednost.

Govor predsednice Ursule von der Leyen o stanju v Uniji leta 2023

Iz sporočila [30. obletnica enotnega trga](#) iz leta 2023 je razvidno, kako nepopolna ali nepravilna uporaba pravil EU še naprej ustvarja ovire na enotnem trgu. To podjetjem in potrošnikom povzroča stroške. Različna nacionalna pravila, ki ustvarjajo neutemeljene omejitve, povzročajo zapletenost in izkrivljajo konkurenco. Kadar se v eni državi članici pojavi vzorec več kršitev, je to velik izziv za enega od stebrov EU. Komisija je izvrševala pravila EU, da bi zagotovila enake konkurenčne pogoje za podjetja, in si prizadevala opolnomočiti ljudi, da bi v celoti izkoristili svoje pravice in ugodnosti na enotnem trgu.

Preprečevanje ovir na enotnem trgu za povečanje rasti

Namen [direktive o preglednosti enotnega trga](#) in [informacijskega sistema o tehničnih predpisih](#) je preprečiti nastajanje ovir na enotnem trgu s preglednostjo, dialogom in boljšo pravno ureditvijo. Postopek priglasitve v skladu z direktivo Komisiji in drugim državam članicam omogoča, da proučijo vse tehnične predpise, ki jih namerava država članica uvesti za izdelke in storitve informacijske družbe.

Sodišče [je opozorilo](#) na pomen direktive ter na možnost, da ljudje in podjetja dejavno nasprotujejo nacionalnim predpisom, sprejetim v nasprotju z njo. Komisija je v številnih izmenjavah mnenj z državami članicami spodbujala popolno uporabo direktive.

Komisija je za zagotovitev neprekinjenega delovanja enotnega trga sprejela dodatne ukrepe v več zadevah, vključno z začetkom postopka [pred Sodiščem](#) proti [Madžarski](#), ko je ta z uvedbo omejitev (fiksna cenovna raven, predhodno obvestilo o izvozu itd.) omejila prosti pretok blaga (npr. gradbenega materiala).

Odpravljanje ovir za ponudnike storitev na enotnem trgu

Storitve so ključnega pomena za gospodarstvo EU. Predstavljajo približno 70 % BDP Unije in enak delež delovnih mest. Ta sektor ima ključno vlogo pri gospodarskem okrevanju in odpornosti EU.

Za odpravljanje neupravičenih ovir za podjetja, ki želijo ustanoviti podružnico v drugi državi članici ali opravljati svoje storitve čezmejno, je ključna [direktiva o storitvah](#). Komisija je odločno ukrepala proti državam članicam, ki so kršile direktivo.

Komisija je začela postopke za ugotavljanje kršitev proti [Malti](#), [Poljski](#) (zadeva zaključena pozneje leta 2023) in [Sloveniji](#), ker je v teh državah veljala popolna prepoved oglaševanja odvetniških dejavnosti. Začela in nadaljevala je postopek proti [Sloveniji](#), ker ta ni obravnavala vprašanj zakonsko določenih cen za nepremičninske agencije, in proti [Cipru](#) zaradi omejitev, ki opredeljujejo, kdo ima lahko v lasti delnice nepremičninskih posredniških družb. Komisija je obravnavala tudi omejitve čezmejnega opravljanja storitev in zahteve glede finančnega jamstva, tako da je začela postopek proti [Belgiji](#) in nadalje ukrepala v tej zadevi.

Kar zadeva skladnost držav članic z določbami Pogodbe EU v zvezi s pravico do ustanavljanja in prostim pretokom storitev, se je Komisija odločila, da začne postopek pred Sodiščem proti [Poljski](#) zaradi prepovedi oglaševanja lekarn.

Zamude pri plačilih negativno vplivajo na podjetja, saj zmanjšujejo njihovo likvidnost, preprečujejo njihovo rast ter ovirajo njihovo odpornost, poleg tega pa lahko zavirajo njihova prizadevanja, da bi postala bolj okolju prijazna in digitalna.

[Predpisi EU](#) določajo, da morajo javni organi svoje račune plačati v 30 dneh. Komisija želi z izvršilnimi ukrepi doseči, da javni organi pravočasno plačajo dobaviteljem za nabavljeno blago in storitve. Komisija je začela postopke pred Sodiščem proti [Belgiji](#), [Grčiji](#), [Italiji](#), [Portugalski](#) in [Slovaški](#) zaradi zamud pri plačilih dobaviteljem ter začela dodatna postopka za ugotavljanje

[Pravila EU o javnem naročanju](#) podjetjem zagotavljajo preglednost in možnosti za dostop do trga ter enako obravnavo gospodarskih subjektov, ki želijo sodelovati v postopkih za oddajo javnega naročila. Podpirajo tudi ustrezno upravljanje javnih sredstev. Komisija je za izvrševanje teh pravil začela postopke za ugotavljanje kršitev proti [Madžarski](#), [Portugalski](#), [Romuniji](#) in [Sloveniji](#) ter

sprejela nadaljnje ukrepe v zadevi proti [Bolgariji](#). Lahko je zaključila postopke proti Češki, Estoniji, Grčiji, Latviji, Litvi, Portugalski in Švedski, saj so dosegle skladnost s pravili EU.

Izboljšanje informacij in pomoči za ljudi in podjetja

V zadnjih letih je bil oblikovan sklop orodij za upravljanje enotnega trga ([projektne skupine za uveljavljanje pravil enotnega trga](#), [SOLVIT](#), [informacijski sistem za notranji trg](#), [Your Europe](#) (Tvoja Evropa) in [Your Europe Advice](#) (Tvoja Evropa – nasveti)), ki so namenjena opolnomočenju ljudi in podjetij, da bodo lahko v celoti uveljavljali svoje pravice na enotnem trgu. Ta orodja zagotavljajo jasne informacije, nudijo pomoč in omogočajo reševanje

problemov. Centri SOLVIT so na primer leta 2023 pomagali več kot 2 200 ljudem in podjetjem pri njihovih težavah. Več kot 88 % teh primerov je bilo rešenih. Komisija je objavila [poročilo projektne skupine za uveljavljanje pravil enotnega trga za obdobje 2022–2023](#), v katerem so predstavljeni njeno delo in dosežki. Komisija in države članice sodelujejo v okviru projektne skupine za uveljavljanje pravil enotnega trga, da bi analizirale in odpravile preostale ovire na enotnem trgu. To je lahko ključno za zmanjševanje ovir: projektne skupine za uveljavljanje pravil enotnega trga si je na primer prizadevala za odpravo 90 posebnih s postopkom povezanih ovir, ki zavirajo razvoj projektov na področju energije iz obnovljivih virov.

Poleg tega je mogoče z informacijami, pridobljenimi v okviru teh orodij, opredeliti in odpraviti težave pri uporabi pravil enotnega trga. Zlasti orodje SOLVIT lahko osvetli strukturna vprašanja, s katerimi se ljudje in podjetja pogosto srečujejo. Leta 2023 je bilo objavljeno prvo [poročilo o izvajanju enotnega digitalnega vstopnega mesta](#) – na [enotnem digitalnem vstopnem mestu](#), tj. spletišču, ki omogoča spletni dostop do informacij, postopkov in storitev za pomoč, ki jih Evropejci in podjetja morda potrebujejo v drugi državi EU, je bil presežen mejnik 400 milijonov obiskovalcev. Portal [Your Europe](#) je bilo najbolj priljubljeno spletišče Komisije, ki ga je v enem letu obiskalo 32 milijonov obiskovalcev. Spletišče [Your Europe Advice](#), kjer ljudje in podjetja najdejo informacije o svojih pravicah na enotnem trgu, je bilo obiskano več kot 26 000-krat.

Finančne storitve

Finančna stabilnost, varstvo potrošnikov in zdravo poslovno okolje so osnova za ustrezno delovanje finančnih trgov. [Poročanje](#) multinacionalnih podjetij o davku od dohodkov pravnih oseb, ki ga plačujejo v vsaki državi članici, je osrednjega pomena za preglednost. V [pravilih o spremembi direktive o trgih finančnih instrumentov II](#) je opredeljena pilotna ureditev za tržne infrastrukture, ki temeljijo na tehnologiji veriženja podatkovnih blokov. Spremenjena je tudi opredelitev pojma „finančni instrument“, da bi pojasnili, da se taki instrumenti lahko izdajo z uporabo kriptovalut. Poleg tega se je s [pravili EU o avtomobilskem zavarovanju](#) izboljšalo varstvo žrtev prometnih

Komisija je z izvršilnimi ukrepi pomagala zagotoviti delovanje finančnih storitev na najrazličnejših področjih. Komisija je začela 39 postopkov za ugotavljanje kršitev proti državam članicam, ker niso v celoti prenesle [direktive o razkritju davčnih informacij v zvezi z dohodki](#), [direktive o zavarovanju avtomobilske odgovornosti](#) in [uredbe o spremembi direktive o trgih finančnih instrumentov II](#).

nesreč po vsej EU.

Učinkovita plačila malih vrednosti

Učinkovita plačila malih vrednosti so ključna za gospodarstvo EU, saj omogočajo nemotene transakcije med sektorji in zagotavljajo nemoteno gospodarsko dejavnost. Pomembna so tudi za spodbujanje gospodarske rasti in krepitev finančne stabilnosti. [Uredba o SEPA](#) na primer ljudem in podjetjem omogoča, da vsa čezmejna brezgotovinska plačila v evrih opravljajo enako enostavno kot domača plačila.

Komisija je začela dialoge v okviru sistema EU Pilot o pravilnem izvajanju uredbe z dvema državama članicama. Tudi [projektna skupina za uveljavljanje pravil enotnega trga](#) je države članice pozvala, naj opredelijo in odpravijo pomanjkljivosti, ki povzročajo [diskriminacijo na podlagi številke IBAN](#) (kar pomeni, da računov v drugih državah članicah EU ni mogoče uporabiti za vzpostavitev direktnih obremenitev ali prenos sredstev za domača plačila).

Trajnostno financiranje

Trajnostno financiranje je pomemben del podpore [evropskemu zelenemu dogovoru](#). Pravila EU vključujejo [uredbo o taksonomiji](#), [uredbo o razkritjih v zvezi s trajnostnostjo](#), [uredbo EU o podnebnih referenčnih vrednostih](#), [uredbo o evropskih zelenih obveznicah](#) in [direktivo o poročanju podjetij o trajnostnosti](#).

Komisija je objavila več sklopov [pogosto zastavljenih vprašanj](#), da bi olajšala pravno razlago in izvajanje teh pravil. Sprejela je tudi [priporočilo o financiranju prehoda](#) s smernicami za trge o uporabi okvira za trajnostno financiranje.

Pranje denarja

Za boj proti organiziranemu kriminalu je bistveno, da vsi gospodarski subjekti v vseh državah članicah učinkovito uporabljajo pravila EU o preprečevanju pranja denarja. Prednostna naloga Komisije pri izvrševanju je doseganje boljše skladnosti za zaščito ljudi in zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev za finančna podjetja.

Komisija je proučila, ali so države članice pravilno prenesle [peto direktivo o preprečevanju pranja denarja](#). Začela je postopke za ugotavljanje kršitev proti [Cipru](#), [Madžarski](#), [Romuniji](#), [Italiji](#), [Latviji](#), [Portugalski](#) in [Bolgariji](#) zaradi nepravilnega prenosa teh pravil ter proti [Španiji](#) in [Italiji](#) zaradi njihove nepravilne uporabe. Postopke za ugotavljanje kršitev proti [Češki](#), [Italiji](#) in [Portugalski](#) je lahko zaključila, saj so dosegle skladnost s pravom EU. Poleg tega je uspešno zaključila dialoge v okviru sistema EU Pilot z 10 državami članicami.

Delujoč prometni sektor

Enotno evropsko železniško območje je sistem železniških omrežij na ravni EU, katerega cilj je omogočiti širitev železniškega sektorja na podlagi konkurence, tehničnega usklajevanja in skupnega razvoja čezmejnih povezav. Komisija se je odločila, da bo proti [Grčiji](#) in [Španiji](#) začela postopka pred Sodiščem, ker nista izpolnila svojih obveznosti v skladu z [direktivo o enotnem evropskem železniškem območju](#). Komisija je začela postopka za ugotavljanje kršitev proti [Madžarski](#) in [Avstriji](#) zaradi nepravilnega prenosa [pravil EU](#) glede odprtja trga notranjih storitev železniškega

potniškega prometa in upravljanja železniške infrastrukture. Nadaljevala je postopka za ugotavljanje kršitev proti [Nemčiji](#) in [Bolgariji](#) zaradi nepravilnega prenosa nekaterih določb navedene direktive.

[Posodobljena pravila EU](#) o največji teži in merah nekaterih cestnih vozil imajo pomembno vlogo pri delovanju enotnega trga in prostem pretoku blaga v EU. Komisija je nadaljevala postopek za ugotavljanje kršitev proti [Litvi](#), ker teh posodobljenih pravil ne izvaja v celoti.

Na področju pomorskega prometa je Komisija začela postopek za ugotavljanje kršitev proti [Nizozemski](#) zaradi neupoštevanja pravil EU o pomorski opremi iz [direktive o pomorski opremi](#). Cilj navedene direktive je izboljšati varnost na morju, preprečiti onesnaževanje morja in zagotoviti prosti pretok pomorske opreme v EU z uporabo mednarodnih standardov za ladje EU. Komisija je sprejela nadaljnje ukrepe tudi v podobnem postopku za ugotavljanje kršitev proti [Bolgariji](#).

V sektorju železniškega prometa je Komisija začela postopek za ugotavljanje kršitev proti [Nizozemski](#) zaradi napačne uporabe [pravil EU](#) o konkurenčnem sklepanju pogodb o javnem prevozu po železnici.

V sektorju cestnega prometa se je Komisija odločila, da proti [Danski](#) začne postopek pred Sodiščem zaradi neupoštevanja [pravil EU](#) na področju avtobusnih prevozov. V teh pravilih je opredeljena kabotaža, v skladu s katero lahko prevozniki EU začasno opravljajo občasne cestne prevoze potnikov v državah članicah, ki niso države članice sedeža. Edina zahteva je, da imajo licenco, veljavno po vsej EU. Danska razlaga teh pravil neupravičeno omejuje takšno kabotažo na

Izvrševanje pravil konkurence

Cilj konkurenčne politike EU je zagotoviti konkurenčne in enake pogoje. To politiko skupaj s Komisijo izvršujejo nacionalni organi, pristojni za konkurenco. [Direktiva o ECN+](#) povečuje pooblastila in učinkovitost nacionalnih organov, pristojnih za konkurenco, ter krepi izvajanje pravil konkurence EU. Da bi zagotovila izvrševanje direktive, je Komisija začela postopek pred Sodiščem proti [Estoniji](#) in nadalje ukrepala v postopku proti [Romuniji](#).

Posredna obdavčitev za pravično poslovno okolje

Pravila EU o davku na dodano vrednost (DDV) in trošarinah zagotavljajo, da podjetja tekmujejo na enotnem trgu pod enakimi konkurenčnimi pogoji in da se davki plačajo tam, kjer nastane obveznost. Na področjih brez skupnih pravil, kot je obdavčitev vozil, Komisija izvaja nadzor, da države članice ne bi ustvarile diskriminatornih ovir za gibanje ljudi in avtomobilov po EU.

V [revidiranem skupnem okviru za trošarinske izdelke](#) so poenostavljena pravila za pretok alkohola, tobaka in energentov. [Revidirana pravila o trošarinah za alkohol](#) vzpostavljajo skupni sistem potrjevanja za male proizvajalce.

Komisija je začela postopek za ugotavljanje kršitev proti [Španiji](#), ker ni prenesla [revidiranega skupnega okvira za trošarinske izdelke](#) in [revidiranih pravil o trošarinah za alkohol](#). Izvršilni ukrepi Komisije so bili na splošno uspešni: 21 postopkov za ugotavljanje kršitev je bilo mogoče zaključiti, saj je devet držav članic dokončalo prenos obeh sklopov pravil. Komisija je zaključila tudi postopke za ugotavljanje kršitev proti Belgiji, Grčiji, Španiji, Avstriji in Portugalski v zvezi s prenosom [pravil o obravnavi DDV in trošarin za obrambna prizadevanja v EU](#).

Komisija je na podlagi pritožbe začela postopek za ugotavljanje kršitev proti [Portugalski](#) zaradi neskladnosti z [opredelitvijo vina v zakonodaji EU za namene trošarine](#), ki vpliva na davčno obravnavo nekaterih alkoholnih pijač. V skladu s pravom EU se lahko proizvodi z vsebnostjo alkohola med 15 % in 18 % vključijo v kategorijo vina le, če se pridelujejo brez kakršne koli obogatitve. Vendar Portugalska obogatene proizvode obravnava kot vino in nepravilno uporablja ničelno trošarinsko stopnjo.

Leta 2023 so imeli ljudje in podjetja zaradi izvršilnih ukrepov Komisije na področju davčne zakonodaje EU konkretne koristi. Romunija je na primer ljudem povrnila davke na registracijo, ki so bili nepravilno zaračunani za rabljena vozila, pridobljena iz drugih držav članic. [Grčija](#) je odpravila oprostitev plačila DDV za komercialne poštno storitve, ki jih opravlja nacionalni izvajalec univerzalnih storitev. Podjetja lahko zdaj pošteno tekmujejo med seboj in potrošnikom ponujajo večjo izbiro komercialnih poštnih storitev po konkurenčnih cenah. Poleg tega po uspešnih dialogih v okviru sistema EU Pilot Danska, Estonija, Irska, Grčija, Hrvaška, Italija, Litva, Slovenija in Finska zdaj olajšujejo [izterjavo davčnih terjatev](#) tako, da hitro in natančno odgovarjajo na zaprosila za pridobitev podatkov od drugih držav članic.

V primerih neplačila začetne cene blaga in storitev (na primer, ko je podjetje v postopku zaradi insolventnosti) [direktiva o DDV](#) od držav članic zahteva, da na podlagi nacionalnih pogojev znižajo znesek, za katerega se obračunava DDV. Komisija je začela dialog v okviru sistema EU Pilot s [Španijo](#) o izvajanju teh pravil, da bi zagotovila, da se DDV obračunava od pravega zneska, ne da bi podjetjem nalagala nesorazmerne pogoje. Postopek EU Pilot je bil uspešno zaključen, potem ko je [Španija](#) sprejela ukrepe za uskladitev svoje zakonodaje s pravili EU.

Pravila EU določajo, da se DDV ne plačuje za blago, ki se izvažata iz EU. Gospodarski subjekti iz tretjih držav, ki so izvažali iz Bolgarije, niso mogli predložiti carinskega dokumenta, ki ga je zahtevala nacionalna uprava, in so zato morali plačati DDV. Bolgarija je po uspešnem dialogu v okviru sistema EU Pilot sprejela ukrepe za zagotovitev pravilne uporabe teh pravil.

Sodišče je septembra 2023 po izvršilnih ukrepih Komisije [odločilo](#), da Združeno kraljestvo ni sprejelo ukrepov za izvršitev prejšnje sodbe v zvezi z nepravilnim označevanjem goriva. Sodišče je Združenemu kraljestvu naložilo plačilo denarne sankcije.

Neposredna obdavčitev za spodbujanje enotnega trga

Enotni trg ljudem in podjetjem zagotavlja svobodo gibanja, poslovanja in vlaganja zunaj nacionalnih meja. Vendar nacionalna pravila o neposredni obdavčitvi niso v celoti harmonizirana po vsej EU. Razlike med nacionalnimi davčnimi sistemi povzročajo ovire na enotnem trgu ter omogočajo načine za agresivno davčno načrtovanje in izogibanje davkom.

Cilj [direktive o pravilih proti praksam izogibanja davkom](#) je vzpostaviti minimalno raven zaščite pred izogibanjem davkom od dohodkov pravnih oseb po vsej EU, hkrati pa zagotoviti pravičnejše in stabilnejše okolje za podjetja. Komisija se je leta 2023 odločila, da proti [Belgiji](#) in [Luksemburgu](#) začne postopka pred

Sodiščem zaradi nepravilnega prenosa direktive. Komisija je uspešno zaključila postopek za ugotavljanje kršitev proti Španiji, saj je ta zaključila prenos [pravil o izstopnem davku](#).

[Direktiva o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja](#) je uvedla [nova pravila o davčni transparentnosti za transakcije prek digitalnih platform](#). Ta bodo državam članicam v pomoč pri opredelitvi situacij, v katerih bi bilo treba plačati davek, kar bo preprečilo davčne utaje ali napačno poročanje. Da bi Komisija spodbudila prenos teh pravil, je začela postopke za ugotavljanje kršitev proti 14 državam članicam in sprejela nadaljnje ukrepe v postopkih proti [Belgiji](#), [Grčiji](#), [Španiji](#), [Cipru](#), [Poljski](#) in [Portugalski](#). Izvršilni ukrepi so bili uspešni, saj je Komisija do konca leta 2023 lahko zaključila večino teh postopkov za ugotavljanje kršitev.

Komisija je leta 2023 sprejela nadaljnje izvršilne ukrepe po tem, ko je Sodišče [ugotovilo](#), da je Belgija kršila pravo EU, ker davčnim zavezancem nerezidentom, ki v Belgiji ustvarijo manj kot 75 % svojega svetovnega dohodka, ni priznala pravice do odbitka preživnine od obdavčljivega dohodka. Belgija svoje zakonodaje ni uskladila s prvo sodbo Sodišča, zato se je Komisija novembra 2023 [odločila, da proti Belgiji še drugič začne postopek pred Sodiščem](#).

Zaradi izvršilnih ukrepov Komisije v okviru odpravljanja ovir za svobodo opravljanja storitev v EU je [Španija](#) odpravila obveznost imenovanja davčnega zastopnika za davčne zavezance nerezidente iz EU. Ta obveznost je za davčne zavezance nerezidente pomenila dodaten strošek in jih odvrčala od opravljanja dejavnosti ali vlaganja v Španiji.

Po neformalnih izmenjavah mnenj s Komisijo je več držav članic svojo nacionalno zakonodajo uskladilo s pravili EU o neposredni obdavčitvi. Litva je odpravila nepravilen prenos pravil proti izogibanju davkom [v zvezi s hibridnimi neskladji](#). Romunija je popravila nepravilen prenos pravil o [obvezni avtomatični izmenjavi podatkov na področju obdavčenja](#) ter izboljšala razmere v sektorju gostinskih in nastanitvenih storitev, ki ni mogel biti upravičen do oprostitve davčnega odtegljaja za plačila med povezanimi družbami v skladu z [direktivo o matičnih in odvisnih družbah](#).

Komisija se je na podlagi pritožbe odločila, da začne postopek za ugotavljanje kršitev proti [Švedski](#) v zvezi s predhodnim obdavčenjem dohodka. Švedska neutemeljeno omejuje svobodo opravljanja storitev ([člen 56 Pogodbe o delovanju Evropske unije](#) in [člen 36 Sporazuma EGP](#)).

Varna in enostavna carina

[Carinski zakonik Unije](#) določa pravni okvir za carinska pravila in postopke na carinskem območju EU, ki so prilagojeni sodobnim trgovinskim modelom in komunikacijskim orodjem.

Komisija je bila pri strategiji izvrševanja na področju carin osredotočena na pravilno in enotno uporabo zakonika. V skladu s tem je proučila problem prenizkega vrednotenja blaga, ocenjevala informacijske sisteme na carinskem področju v državah članicah, odkrivala dajatve z enakim učinkom, kot ga imajo carine, v EU in ugotavljala nepravilnosti pri uporabi [uredbe o kontroli gotovine](#).

Komisija je leta 2023 na področju poštnih pristojbin za carinsko zastopanje izvedla medsektorsko preiskavo, ki je zajemala vse države članice in v kateri se je osredotočila na [uporabo](#) določb o poštnih pošiljkah majhne vrednosti.

Ustvarjanje zelene, trajnostne in uspešne Evrope

Takšno moč ima odziv Evrope na podnebne spremembe. Evropski zeleni dogovor zagotavlja potrebni okvir, spodbude in naložbe, vendar rešitve razvijajo ljudje. Izumitelji in inženirji.

Govor predsednice Ursule von der Leyen o stanju v Uniji leta 2023

Evropski zeleni dogovor je kašipot EU za spopadanje s trojno grožnjo podnebne in okoljske krize ter krize biotske raznovrstnosti. EU si prizadeva zagotoviti čisto, cenovno dostopno in varno energijo, da bi dosegla svoje podnebne cilje in spodbudila gospodarski razvoj. Izvršilni ukrepi Komisije v letu 2023 so spodbujali čist zrak, vodo in promet ter krožno gospodarstvo. Komisija je državam članicam in kmetom pomagala v okviru skupne kmetijske politike. Dosegla je napredek pri energetski uniji EU in nadaljevala prizadevanja za ohranitev varnosti jedrske energije.

Podnebni ukrepi

[Uredba o upravljanju](#) določa skupna [pravila za načrtovanje, poročanje in spremljanje](#), ki naj bi EU pomagala doseči podnebne cilje in cilje EU glede energije za leto 2030. Poleg tega zagotavlja ustrezno, pravočasno in skladno poročanje EU v okviru [Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja](#) in [Pariškega sporazuma](#).

Države članice morajo v skladu z uredbo predložiti [dolgoročne strategije](#) za vsaj naslednjih 30 let, ki bodo v podporo pri izvajanju [podnebnih ciljev EU](#). Komisija je leta 2023 nadaljevala postopka za ugotavljanje kršitev proti [Poljski](#) in [Romuniji](#), ker ji nista sporočili teh strategij.

Države članice morajo tudi pripraviti in posodobiti desetletne [nacionalne energetske in podnebne načrte](#), v katerih predstavijo svoj časovni načrt za doseganje ciljev energetske unije, vključno z razogljičenjem. Komisija je začela dialoge pred ugotavljanjem kršitev z 11 državami članicami, ki

niso pravočasno predložile posodobljenih osnutkov načrtov za obdobje 2021–2030. Dialogi so bili na splošno uspešni in večina zadevnih držav članic je predložila posodobljene načrte. Trem dialogom so sledili postopki za ugotavljanje kršitev, in sicer proti [Bolgariji](#), [Avstriji](#) in [Poljski](#).

Čist promet

Trajnostni mestni promet ter čista in energijsko učinkovita vozila izboljšujejo kakovost življenja ljudi in krepijo gospodarstvo EU. Cilj je, da se izboljša promet ter hkrati zmanjšajo zastoji, nesreče in onesnaženje v evropskih mestih.

Komisija je leta 2023 proti [Bolgariji](#) začela postopek pred Sodiščem, ker ni prenesla [pravil EU](#), ki določajo minimalne nacionalne cilje za javno naročanje čistih vozil. Ti cilji so zlasti pomembni za mestne avtobuse, kjer javna naročila predstavljajo približno 70 % trga. Komisija je zaključila postopke za ugotavljanje kršitev proti Češki, Estoniji, Madžarski, Sloveniji, Finski in Švedski, ki so zaključile prenos teh

pravil.

Čist zrak in čista voda

Cilj politike EU za čist zrak je izboljšati kakovost zraka in odpraviti onesnaženost zraka, da bi zaščitili okolje in zdravje ljudi. Onesnaženost zraka je največji okoljski problem za zdravje v EU. Povzroča hude bolezni, kot so astma, srčno-žilne težave in pljučni rak, najbolj pa so prizadete ranljive skupine.

Vodna politika EU varuje vodne vire, ekosisteme sladke in slane vode ter zagotavlja čisto pitno in kopalno vodo. Glavni okvir in cilji vodne politike v EU so navedeni v [okvirni direktivi o vodah](#).

Komisija je pozvala [12 držav članic](#), naj zagotovijo pravilno izvajanje svojih zavez glede zmanjšanja emisij za več onesnaževal zraka v skladu s [pravili EU](#). Komisija je [izvrševala](#) tudi [zakonodajo EU](#) o spremljanju onesnaženosti zraka.

Komisija je z namenom zaščite ljudi pred okoljskim hrupom pozvala [Francijo](#) in [Grčijo](#), naj sprejmeta akcijske načrte proti hrupu in/ali karte hrupa. Nadaljevala je postopka proti [Latviji](#) in [Avstriji](#) zaradi nepopolnega prenosa [pravil EU](#) na tem področju.

Komisija se je v okviru vodne politike EU odločila, da proti [Belgiji](#) začne postopek pred Sodiščem, ker ni sprejela zadostnih ukrepov za preprečitev onesnaževanja z nitrati v Valoniji. Komisija je postopek zaključila pred koncem leta 2023, saj je Belgija dosegla skladnost s pravom EU. Komisija se je odločila, da tudi proti [Grčiji](#) začne postopek pred Sodiščem, ker ni predložila posodobljenih kart poplavne ogroženosti in poplavne nevarnosti. Komisija je sprejela nadaljnje ukrepe proti [osmim državam članicam](#), ki niso dokončale pregleda svojih načrtov upravljanja voda in/ali načrtov za obvladovanje poplavne ogroženosti. Nazadnje je Komisija začela postopek pred Sodiščem proti [Španiji](#) zaradi pomanjkljivosti pri čiščenju odpadnih voda.

Varstvo biotske raznovrstnosti

[Strategija za biotsko raznovrstnost do leta 2030](#), ki je del evropskega zelenega dogovora, predstavlja načrt EU za pot okrevanja biotske raznovrstnosti do leta 2030. Vsebuje posebne zaveze in ukrepe za varstvo narave ter zaustavitev degradacije ekosistemov, ki temeljijo na obstoječi zakonodaji

Komisija se je odločila, da proti [Bolgariji](#), [Irski](#), [Grčiji](#), [Italiji](#), [Latviji](#) in [Portugalski](#) začne postopke pred Sodiščem, ker invazivnim tujerodnim vrstam niso preprečile povzročanja škode evropski naravi. Postopek pred Sodiščem je začela tudi proti [Irski](#), ker ni sprejela in priglasila kazni v skladu s [pravili EU](#) v zvezi z invazivnimi tujerodnimi vrstami. Postopki proti Irski, Grčiji, Italiji, Latviji in Portugalski so bili leta 2023 zaključeni, saj so te države dosegle skladnost s pravom EU. Komisija je nadalje ukrepala v postopku proti [Estoniji](#) zaradi nepravilne uporabe [direktive o habitatih](#), zlasti v zvezi z dejavnostmi sečnje na območjih Natura 2000.

Komisija se je odločila, da proti [Portugalski](#) začne postopek pred Sodiščem, ker ni pravilno prenesla [direktive o presoji vplivov na okolje](#). Zadeva je bila zaključena pozneje leta 2023, saj je Portugalska uvedla potrebne pravne spremembe.

o naravi.

Spodbujanje krožnega gospodarstva

EU si prizadeva za prehod na krožno gospodarstvo, da bi postala čistejša in konkurenčnejša. Prehod na krožno gospodarstvo bo omilil pritisk na naravne vire in ustvaril trajnostno rast in delovna mesta. Nujno je doseči cilj podnebne nevtralnosti EU do leta 2050 in zaustaviti izgubljanje biotske raznovrstnosti. [Akcijski načrt za krožno gospodarstvo](#) je ključni gradnik evropskega zelenega dogovora.

Komisija je proti [Grčiji](#), [Hrvaški](#), [Slovaški](#) in [Sloveniji](#) začela postopke pred Sodiščem, ker države niso sanirale in zaprle odlagališč. Poleg tega je pozvala [Slovaško](#), naj izpolni obveznosti iz [okvirne direktive o odpadkih](#) v zvezi s 67 opuščenimi odlagališči odpadkov. Komisija je začela postopke za ugotavljanje kršitev proti [šestim državam članicam](#), ker teh pravil niso pravilno prenesle v nacionalno zakonodajo.

Komisija je zaključila postopek proti Sloveniji v zvezi z 20 nezakonitimi odlagališči, saj so bila ta postopoma zaprta in sanirana. Komisija je v skladu s členom 259 PDEU sprejela tudi obrazloženo mnenje na podlagi pritožbe, ki jo je vložila [Poljska proti Nemčiji](#) v zvezi z nezakonitimi pošiljkami

Trajnostno kmetijstvo, ki zagotavlja zanesljivo preskrbo s hrano

Cilj [skupne kmetijske politike](#) EU je zagotoviti preskrbo s hrano v EU, stabilizirati kmetijske trge in kmetom zagotoviti pravičen dohodek. Poleg tega prispeva k reševanju podnebnih sprememb in izgube biotske raznovrstnosti.

Od leta 2023 imajo vse države članice vzpostavljene nacionalne strateške načrte o uporabi finančne podpore EU za doseganje ciljev skupne kmetijske politike. Komisija podpira države članice pri pravilni uporabi njihovih načrtov. Med druga področja tesnega sodelovanja za izvajanje pravil EU spadata [ekološko kmetovanje](#) in [zaščita geografskih označb](#).

Komisija je z izvršilnimi ukrepi dosegla, da so vse države članice prenesle [direktivo o nepoštenih trgovinskih praksah med podjetji v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi](#). Komisija je opravila dialoge z 22 državami članicami, da bi zagotovila ne le popoln, temveč tudi pravičen prenos.

Trajnostno ribištvo in pomorsko prostorsko načrtovanje

Cilj [skupne ribiške politike](#) je zagotoviti dolgoročno trajnostnost ribištva in akvakulture ter tako prispevati k zanesljivi preskrbi s hrano. Njen namen je tudi ohraniti primeren življenjski standard za tiste, ki so odvisni od ribolova. Politika se osredotoča na ohranjanje ribjih staležev z ukrepi, kot sta omejevanje zmogljivosti ribiške flote in določanje omejitev ulova. Države članice morajo vzpostaviti sisteme nadzora in izvrševanja, da zagotovijo izvajanje teh ukrepov v celoti.

Komisija je nadalje ukrepala v postopku proti [Hrvaški](#) zaradi pomanjkljivosti v nacionalnem sistemu za nadzor ribogojnic modroplavutega tuna. Zaključila je postopek proti [Danski](#), ki je dosegla skladnost z obveznostmi EU glede tehtanja in poročanja o ulovu.

[Pomorski prostorski načrti](#) spodbujajo trajnostno rast pomorskih gospodarstev in zdravo rabo morskih virov. Komisija je pozvala [Grčijo](#), [Hrvaško](#), [Italijo](#), [Ciper](#), [Portugalsko](#) in [Romunijo](#), naj pripravijo svoje

načrte in jih pošljejo Komisiji. Postopka proti [Bolgariji](#) in [Španiji](#) je zaključila, saj sta to obveznost izpolnili.

Okoljsko upravljanje

Za izboljšanje okoljske skladnosti in doseganje bolj zdravega okolja je nujno vključevanje ljudi v okoljska vprašanja. Komisija je pozvala [Avstrijo](#), naj izboljša svojo zakonodajo o udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah v skladu z [Aarhuško konvencijo](#). Zaključila je postopek proti [Franciji](#), saj je ta država z izboljšanjem dostopa ljudi do okoljskih informacij dosegla skladnost s [pravili EU](#). Komisija je nadalje ukrepala v postopku proti [Bolgariji](#), ker ni odstranila ovir za dostop do pravnega varstva v zvezi z [načrti za kakovost zraka](#).

Čista in cenovno dostopna energija

Povezani trg energije EU je stroškovno najučinkovitejše orodje za zagotovitev varne in cenovno dostopne oskrbe ljudi in podjetij z energijo. Zaradi skupnih pravil in čezmejne infrastrukture je mogoče energijo, proizvedeno v eni državi EU, dostaviti potrošnikom v drugi državi. Zaradi konkurence in večje izbire dobaviteljev energije, ki je na voljo potrošnikom, se ohranja nadzor nad cenami. Integriran trg prav tako prispeva k izboljšanju trajnosti.

Komisija je začela postopka za ugotavljanje kršitev proti [Hrvaški](#) zaradi omejevanja izvoza plina in proti [Romuniji](#) zaradi omejevanja izvoza električne energije.

Komisija je spremljala izvajanje [svežnja Čista energija za vse Evropejce](#). Izvajanje zakonodaje iz svežnja je odskočna deska za uporabo [svežnja „Pripravljeni na 55“](#) in [načrta REPowerEU](#).

Komisija je, da bi dosegla popoln prenos pravil EU v nacionalno zakonodajo, nadalje ukrepala v svojih postopkih za ugotavljanje kršitev:

- proti [Franciji](#), [Malti](#), [Nizozemski](#), [Poljski](#) in [Portugalski](#) glede spremembe [direktive o energetske učinkovitosti stavb](#),
- proti [Madžarski](#) glede [spremembe direktive o energetske učinkovitosti](#),
- proti [10 državam članicam](#) glede [direktive o energiji iz obnovljivih virov \(REDII\)](#) ter
- proti [13 državam članicam](#) glede [direktive o električni energiji](#).

Hkrati je Komisija lahko zaključila 23 postopkov za ugotavljanje kršitev, saj so države članice končale prenos navedenih direktiv.

Ohranjanje varnosti jedrske energije

radioaktivnimi odpadki.

Jedrska energija ima lahko pozitivno vlogo pri izpolnjevanju podnebnih ciljev in zagotavljanju energetske varnosti, vendar morajo biti dosežene najvišje ravni jedrske varnosti in zaščite pred sevanjem. Komisija je še naprej podpirala učinkovito izvajanje pravnega okvira Euratom o jedrski varnosti, zaščiti delavcev, pacientov in javnosti pred ionizirajočim sevanjem ter zagotavljanju varnega ravnanja z

Komisija je uvedla [postopke](#) za ugotavljanje kršitev [proti osmim državam članicam](#) zaradi nepravilnega prenosa [zakonodaje o varstvu pred sevanjem](#). Zadeve proti Bolgariji, Irski, Franciji, Litvi in Luksemburgu je bilo mogoče zaključiti v letu 2023, saj so te države prilagodile nacionalna pravila in zagotovile dodatna pojasnila.

Komisija je zaključila tudi postopke proti [Danski](#), [Hrvaški](#), [Nizozemski](#) in [Poljski](#) v zvezi s prenosom [direktive o radioaktivnih odpadkih](#), potem ko so države izboljšale nacionalno zakonodajo. Pravilen prenos direktive prispeva k zagotovitvi varnega in odgovornega ravnanja z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki ter s tem k zaščiti ljudi in okolja pred tveganji jedrske kontaminacije.

Evropa, pripravljena na digitalno dobo

Videli smo, kako pomembna je digitalna tehnologija za poenostavitev poslovanja in življenja na splošno. Zgovorno je dejstvo, da smo v okviru instrumenta NextGenerationEU precej presegli 20-odstotni naložbeni cilj za digitalne projekte. Države članice so te naložbe uporabile za digitalizacijo svojega zdravstvenega varstva, pravosodnih sistemov in prometnih omrežij.

Govor predsednice Ursule von der Leyen o stanju v Uniji leta 2023

EU podpira trajnostno, na človeka osredotočeno vizijo za digitalno družbo, ki bo opolnomočila ljudi in podjetja. Digitalna družba in digitalne tehnologije prinašajo nove svoboščine in pravice ter nove priložnosti za učenje, zabavo in delo. Komisija je leta 2023 izvrševala pravila EU za spodbujanje tehnologije, hkrati pa zagotavljala odprto, pravično in trajnostno digitalno okolje.

Tehnologija, ki deluje za ljudi

V [Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah](#) so posodobljena telekomunikacijska pravila EU, ki koristijo tako potrošnikom kot tudi industriji. Komisija je leta 2023 lahko zaključila zadeve proti Estoniji, Španiji, Franciji, Hrvaški, Luksemburgu, Avstriji, Romuniji in Slovaški. Zakonik je v celoti preneslo v nacionalno pravo 24 držav članic. Preglednejše potrošniške pogodbe, boljša kakovost storitev in močna dinamika konkurence na trgih ustvarjajo spodbudno okolje za naložbe v povezljivost, hkrati pa ščitijo evropske uporabnike.

Pravično in konkurenčno digitalno gospodarstvo

[Uredba o razmerjih med platformami in podjetji](#) je prvi sklop pravil za vzpostavitev pravičnega, preglednega in predvidljivega poslovnega okolja za manjša podjetja in trgovce na spletnih platformah. Komisija je začela postopke za ugotavljanje kršitev proti [osmim državam članicam](#) zaradi neizpolnjevanja obveznosti iz navedene uredbe. Od teh osmih primerov je Komisija uspešno zaključila primera proti Češki in Portugalski, v postopkih proti [Madžarski in Litvi](#) pa je sprejela nadaljnje ukrepe.

[Direktiva o avtorskih pravicah na enotnem digitalnem trgu](#) in [direktiva o spletnih televizijskih in radijskih programih](#) posodabljata zakonodajo EU o avtorskih pravicah ter potrošnikom in

ustvarjalcem omogočata, da kar najbolje izkoristijo digitalni svet. Komisija je proti [Bolgariji](#), [Danski](#), [Finski](#), [Latviji](#), [Poljski](#) in [Portugalski](#) začela postopke pred Sodiščem, saj so še vedno zaostajale pri prenosu vsaj ene od obeh direktiv. S tem izvršilnim ukrepom je dosegla, da do konca leta 2023 le še Poljska ni dokončala prenosa obeh direktiv.

Odprta, demokratična in trajnostna digitalna družba

Revidirana [direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah](#) spodbuja pravične pogoje za vse akterje v avdiovizualnem sektorju. Mednje spadajo tradicionalni izdajatelji televizijskih programov in ponudniki storitev na zahtevo. Nekatera pravila se nanašajo tudi na platforme za izmenjavo videov. Cilj direktive je doseči varnejšo, pravičnejšo in bolj raznoliko avdiovizualno okolje.

Komisija je lahko zaključila postopke za ugotavljanje kršitev proti Češki, Estoniji, Franciji, Hrvaški, Sloveniji in Slovaški, saj so te države zaključile prenos direktive.

V [aktu o digitalnih storitvah](#) so navedena skupna pravila, ki se uporabljajo na celotnem enotnem trgu, vključno z obveznostmi glede potrebne skrbnosti v zvezi z nezakonitimi in škodljivimi spletnimi dejavnostmi ter dezinformacijami. Z Aktom je vzpostavljen tudi izjemen standard glede odgovornosti glavnih spletnih posrednikov, vključno s spletnimi platformami. Komisija je [podprla](#) države članice pri pripravah na uporabo nove zakonodaje. Določila je tudi [seznam z 17 zelo velikimi spletnimi platformami in dvema zelo velikima spletnima iskalnikoma](#). Ti ponudniki so morali zagotoviti skladnost z Aktom o digitalnih storitvah pred drugimi, in sicer že avgusta 2023, kar je koristilo vsem uporabnikom v EU.

Z Aktom je vzpostavljen tudi izjemen standard glede odgovornosti glavnih spletnih posrednikov, vključno s spletnimi platformami. Komisija je [podprla](#) države članice pri pripravah na uporabo nove zakonodaje. Določila je tudi [seznam z 17 zelo velikimi spletnimi platformami in dvema zelo velikima spletnima iskalnikoma](#). Ti ponudniki so morali zagotoviti skladnost z Aktom o digitalnih storitvah pred drugimi, in sicer že avgusta 2023, kar je koristilo vsem uporabnikom v EU.

Spodbujanje podatkovnega gospodarstva

Cilj [direktive o odprtih podatkih](#) je vsem za vse nove namene omogočiti ponovno uporabo več podatkovnih virov, ki jih ustvari in financira javni sektor. Direktiva spodbuja razvoj podatkovno zahtevnih inovacij, kot so vremenske aplikacije ali aplikacije za mobilnost, ki pogosto uporabljajo dinamične podatke. Povečuje preglednost z odpiranjem dostopa do javno financiranih raziskovalnih podatkov in podpira nove tehnologije, vključno z umetno inteligenco.

Komisija je nadalje ukrepala v postopkih za ugotavljanje kršitev proti štirim [državam članicam](#) (Belgiji, Bolgariji, Latviji in Nizozemski) ter proti njim začela postopke pred Sodiščem, ker direktive niso prenesle v nacionalno zakonodajo. Hkrati je lahko zaključila postopke za ugotavljanje kršitev proti drugim državam članicam, saj so Komisijo obvestile o popolnem prenosu.

Olajševanje čezmejnega poslovanja podjetij

[Pravo družb](#) EU zagotavlja predvidljiv pravni okvir za pomoč podjetjem EU pri čezmejnem poslovanju in spoprijemanju z novimi izzivi v vse bolj digitalnem svetu. Sprejetje [direktive o digitalizaciji](#) je bil pomemben korak k digitalizaciji prava družb. Z njo se tudi znižujejo stroški za podjetja, saj podjetnikom omogoča, da postopke v zvezi z ustanovitvijo novih podjetij in posodabljanjem informacij v poslovnih registrih v celoti opravijo prek spleta. V [direktivi o čezmejni](#)

[mobilnosti](#) so navedeni jasni postopki za združitev, delitev ali selitev čez mejo za podporo podjetjem pri širitvi ali prestrukturiranju na enotnem trgu.

Do konca leta 2023 je direktivo o digitalizaciji preneslo skupno 23 držav članic. Komisija je nadalje ukrepala v postopkih proti [Bolgariji](#) in [Cipru](#), ker nista prenesli direktive. Začela je tudi postopke za ugotavljanje kršitev proti [11 državam članicam](#), ker niso prenesle nekaterih pravil direktive, ki so imela daljši rok za prenos. Ker direktive o čezmejni mobilnosti ni pravočasno preneslo 20 držav članic, je Komisija začela postopke za ugotavljanje kršitev. Do konca leta 2023 je ta pravila preneslo skupno 19 držav članic.

Digitalni prometni sistemi

V sektorju cestnega prometa [direktiva o sistemu evropskega elektronskega cestninjenja](#) zagotavlja, da so storitve cestninjenja interoperabilne na cestah v EU. Udeležencem cest omogoča enostavno plačevanje cestnin v vsej EU zgolj z eno naročniško pogodbo s ponudnikom storitve in eno napravo v vozilu. Komisija se je odločila, da proti [Bolgariji in Poljski](#) začne postopek pred Sodiščem zaradi nepopolnega prenosa direktive v njuno nacionalno zakonodajo. Zaradi enake zadeve je nadaljevala postopke za ugotavljanje kršitev proti [Danski, Grčiji, Finski in Švedski](#).

V letalskem sektorju je Komisija začela postopek proti [Slovaški](#) zaradi neizpolnjevanja [pravil EU](#) o upravljanju brezpilotnih zrakoplovov. Začela je tudi postopke za ugotavljanje kršitev proti [17 državam članicam](#), ker niso zagotovile skladnosti z [uredbo o prvem skupnem projektu](#). Uredba zagotavlja sinhronizirano izvajanje postopkov in tehničnih rešitev, bistvenih za dobro upravljanje zračnega prometa v celotnem omrežju enotnega evropskega neba.

Uresničevanje pravične in socialne Evrope

Prihodnost naše celine je odvisna od odločitev, ki jih sprejemamo danes. Od korakov, ki jih naredimo za dokončanje naše Unije. Prebivalke in prebivalci Evrope si želijo Unije, ki se bo v času tekmovanja velesil zavzemala zanje. Pa tudi Unije, ki jih varuje in jim stoji ob strani kot partnerica in zaveznica v njihovih vsakodnevnih bitkah.

Govor predsednice Ursule von der Leyen o stanju v Uniji leta 2023

EU si prizadeva za gospodarsko okrevanje ter zeleni in digitalni prehod, ki je socialno pravičen in pošten. Cilj pravil EU je zagotoviti, da ima vsakdo enake možnosti v življenju in da lahko uživa enake socialne pravice. Zato je Komisija leta 2023 sprejela izvršilne ukrepe za zaščito pravic delavcev in spodbujanje pravičnih delovnih pogojev. Prizadevala si je za odpravo diskriminacije, ki ogroža prosto gibanje delavcev, in dosegla širše izvajanje pravil EU za usklajevanje poklicnega in družinskega življenja.

Delovno pravo

[Delovno pravo EU](#) ščiti zaposlene v njihovem razmerju do delodajalcev. Pravila zagotavljajo vzdržan delovni čas in čas počitka, enako obravnavo prekrasnih delavcev ter ustrezno obravnavo zaposlenih v primeru insolventnosti.

Komisija je objavila [poročilo o izvajanju direktive o delovnem času](#) v državah članicah. Ugotovitve kažejo, da se direktiva na nacionalni ravni na splošno dobro izvaja. V [razlagalnem sporočilu](#) Komisije je povzeta sodna praksa Sodišča v zvezi z direktivo, da se deležnikom zagotovita pravna jasnost in varnost.

Da bi zagotovila izvrševanje pravil EU [o delu za določen čas](#), je Komisija sprejela [nadaljnje ukrepe proti Italiji](#), tudi v zvezi z delovnimi pogoji [častnih sodnikov](#). Cilj je bil odpraviti zlorabo pogodb o zaposlitvi za določen čas in preprečiti diskriminatorne zaposlitvene pogoje v javnem sektorju. Poleg tega je Komisija v okviru dialoga EU Pilot obravnavala morebitno diskriminacijo delavcev, zaposlenih za določen čas, na Poljskem. Poljska je nato spremenila svoja pravila o prenehanju delovnega razmerja, da bi zagotovila, da delavci, zaposleni za določen čas, ne bodo diskriminirani.

V novi [direktivi o minimalnih plačah](#) je opredeljen skupni okvir za ustrezne minimalne plače v EU. Komisija je precej pred rokom za prenos, ki je 15. novembra 2024, državam članicam zagotovila smernice v obliki [poročila, ki ga je izdala skupina specializiranih strokovnjakov](#), da bi tako spodbudila pravičen prenos že od samega začetka.

Izvrševanje pravil o poštenih delovnih pogojih in pravični zaposlitvi je ključno za izboljšanje blaginje ljudi in delovanje enotnega trga. Temeljno načelo je zagotavljanje enakih konkurenčnih pogojev med trgi dela v državah članicah.

Zdravje in varnost pri delu

EU je pripravila obsežno zbirko pravil o [zdravju in varnosti pri delu](#), da bi zagotovila visoko raven varstva delavcev. Zdravi in varni delovni pogoji vodijo do zdrave in produktivne delovne sile, kar prispeva tudi k trajnostni rasti gospodarstva EU.

Komisija je nadaljevala dialog v okviru sistema EU Pilot s petimi državami članicami, da bi svoje nacionalne ukrepe uskladile s [četrtem seznamom indikativnih mejnih vrednosti za poklicno izpostavljenost](#) v skladu z direktivo o kemičnih dejavnikih. Posledično sta Madžarska in Nizozemska dosegli skladnost z direktivo, Češka in Poljska pa sta se zavezali, da bosta svojo nacionalno zakonodajo kmalu uskladili s pravili EU. Komisija pa je začela postopek za ugotavljanje kršitev proti [Nemčiji](#).

Komisija je nadaljevala tudi dialog v okviru sistema EU Pilot s 13 državami članicami o prenosu prve spremembe [direktive o rakotvornih, mutagenih ali reprotoksičnih snoveh](#). Šest držav članic je po tem dialogu doseglo skladnost z direktivo, tri pa so se zavezale, da bodo svojo nacionalno zakonodajo uskladile s pravili EU. Dialog s preostalimi štirimi državami članicami je še v teku. Komisija je začela tudi dialog v okviru sistema EU Pilot s 14 državami članicami, da bi zagotovila skladnost s posodobljeno [direktivo o bioloških dejavnikih](#).

Komisija je zaključila tri postopke za ugotavljanje kršitev, saj so Nemčija, Ciper in Avstrija prenesli pravila EU v nacionalno pravo. Postopki so zadevali naslednje akte: [direktivo o gradbiščih](#), [direktivo o medicinski oskrbi na ladjah](#) in [direktivo o osebni varovalni opremi](#). Delavci imajo posledično varnejše delovne pogoje.

Mobilnost delovne sile

[Prosto gibanje delavcev](#) je ena od temeljnih svoboščin EU. Pomeni pravico do dela in prebivanja za ta namen v drugi državi članici, iskanja zaposlitve v drugi državi članici ter bivanja v njej tudi po koncu trajanja zaposlitve. Delavci EU so pri dostopu do zaposlitve, delovnih pogojev ter vseh drugih socialnih in davčnih ugodnosti obravnavani enako kot državljani.

Komisija je v postopku na podlagi [peticije, predložene Evropskemu parlamentu](#), [začela postopek pred Sodiščem proti Italiji](#), ker ta ni želela odpraviti diskriminacije predavateljev tujih jezikov na javnih univerzah.

[Direktiva o napotitvi delavcev](#) ureja položaj, v katerem delodajalec zaposlenega začasno napoti na delo v drugo državo članico EU. Napotitev lahko poteka na podlagi pogodbe o opravljanju storitev ali v okviru napotitve znotraj skupine ali posredovanja dela delavcev prek agencije za začasno delo.

Komisija je leta 2023 nadalje ukrepala v postopkih za ugotavljanje kršitev proti 17 državam članicam, ker svojih nacionalnih določb niso uskladile s [pravili EU](#) o napotitvi delavcev. Devet držav članic je posledično izrazilo pripravljenost, da obravnavajo pritožbe, ki jih je izpostavila Komisija.

Koordinacija sistemov socialne varnosti

[Pravo EU](#) usklajuje sisteme socialne varnosti v državah članicah. Varuje pravice socialne varnosti oseb, ki se gibljejo znotraj EU. Zato je pomemben element pri zagotavljanju učinkovitega izvajanja prostega gibanja oseb.

Komisija je na podlagi pritožb državljanov EU začela postopka za ugotavljanje kršitev proti [Grčiji](#) in [Italiji](#), ker sta omejevali dostop delavcev EU do dodatkov za vzdrževane otroke. Do tega so upravičene samo osebe, ki prebivajo v Italiji vsaj dve leti oziroma v Grčiji vsaj pet let. Poleg tega mora otrok v Italiji živeti v istem gospodinjstvu kot upravičenec. Ti pogoji kršijo pravila EU o prostem gibanju delavcev in koordinaciji sistemov socialne varnosti.

Komisija je nadalje ukrepala v postopku proti [Nemčiji](#) (Bavarska), ker je ta uvedla sistem družinskih prejemkov, katerih višina je odvisna od države stalnega prebivališča otroka upravičenca. Cilj tega ukrepa je, da se zaščiti prosto gibanje delavcev in odpravi neupravičena posredna diskriminacija na podlagi državljanstva delavcev migrantov.

Ti izvršilni ukrepi na področju mobilnosti delovne sile in koordinacije sistemov socialne varnosti omogočajo, da imajo delavci po vsej EU dostop do 27 trgov dela in da jim je zagotovljena enaka socialna varnost kot drugim davkoplačevalcem v državi članici gostiteljici.

Enakost spolov

Cilj [direktive o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja](#) je zagotavljanje enakosti pri udeležbi na trgu dela. Omogoča lažje usklajevanje dela in družinskega življenja za delavce z obveznostmi oskrbe ter spodbuja enakopravno porazdelitev obveznosti oskrbe med staršema.

Komisija je aprila 2023 nadalje ukrepala v postopkih za ugotavljanje kršitev proti [11 državam članicam](#) zaradi nepopolnega prenosa direktive. Večina teh držav članic je potrebno zakonodajo sprejela pozneje v letu 2023. Poleg tega se je Komisija odločila, da proti [Belgiji](#), [Irski](#) in [Španiji](#) začne postopek pred Sodiščem, ker še vedno niso v celoti prenesle direktive.

Nediskriminacija pri zaposlovanju in vključevanju

Komisija, ki je enakost sprejela za temeljno načelo EU, se zavzema za nediskriminacijo na področju zaposlovanja in drugod.

V [evropskem aktu o dostopnosti](#) so navedene zahteve za zagotavljanje dostopnosti proizvodov in storitev za invalide in starejše ljudi. Okolje, v katerem so proizvodi in storitve dostopnejši, omogoča bolj vključujočo družbo in invalidom lajša neodvisno življenje.

Komisija je za zagotovitev popolnega prenosa [evropskega akta o dostopnosti](#) začela postopke za ugotavljanje kršitev proti [Danski](#), [Estoniji](#) in [Italiji](#) ter nadalje ukrepala v postopkih proti [Bolgariji](#), [Cipru](#), [Irski](#), [Nizozemski](#) in [Poljski](#). Začela je tudi pobudo [AccessibleEU](#), tj. podporni center za pomoč državam članicam pri izvajanju zakonodaje EU o dostopnosti.

Zaščita ljudi in svoboščin

Demokracija pomeni pravico vsakega posameznika, da je slišan. Demokracija je tudi naša skupna odgovornost. Vsaka nova generacija je odgovorna za ohranjanje naše demokracije. Da bo bolj reprezentativna in vključujoča. Da jo zaščitimo pred notranjimi in zunanjimi grožnjami. In da zagotovimo nadzor in ravnovesje moči.

Predsednica Ursula von der Leyen na dogodku na visoki ravni o volitvah 23. oktobra 2023

Zaščita in spodbujanje vrednot EU sta glavni prednostni nalogi Evropske komisije. Izvrševanje prava EU je ključno za zagotavljanje pravic ljudi, saj prispeva k enotnemu spoštovanju temeljnih pravic in svoboščin v vseh državah članicah. Komisija je leta 2023 nadaljevala svoje ukrepe za zaščito in ohranjanje pravne države ter varstvo temeljnih pravic, sprejela pa je tudi posebne ukrepe na področjih, kot sta skladnost z zakonodajo EU o nediskriminaciji ter izvrševanje pravil EU za boj proti spolni zlorabi otrok in zaščito otrok pred protipravnim odvzemom. Poskrbela je za varstvo pravic potrošnikov in čezmejnih pacientov, zagotavljala varnejši promet in krepila evropsko varnostno unijo.

Ohranjanje pravne države

Komisija uporablja več orodij za zaščito in spodbujanje pravne države v EU. Države članice na splošno zagotavljajo visoke standarde pravne države. Vendar se v nekaterih državah članicah pojavljajo tudi pomembni izzivi, ki jih Komisija rešuje z različnimi orodji pravne države.

V letnem [poročilu o stanju pravne države](#) sta predstavljena tako pozitiven kot negativen razvoj v državah članicah na področjih, ki so ključna za ohranjanje pravne države, vsebuje pa tudi [specifična priporočila za države](#). Poročilo je temelj mehanizma pravne države, ki je letni cikel za spodbujanje pravne države in preprečevanje nastajanja ali zaostrovanja težav.

[Uredba o pogojenosti](#) ščiti proračun EU pred kršitvami načel pravne države. Komisija strogo uporablja ta uredbo: 13. decembra 2023, eno leto po tem, ko je Svet sprejel [ukrepe](#) za zaščito proračuna EU pred kršitvami načel pravne države na Madžarskem, je Komisija [ponovno ocenila](#) položaj Madžarske. Ugotovila je, da Madžarska ni obravnavala vprašanj, zaradi katerih so bili sprejeti [ukrepi za zaščito proračuna EU](#), in da jih zato ni bilo mogoče odpraviti.

Spoštovanje pravne države je tudi del [mehanizma za okrevanje in odpornost, v okviru katerega države članice izvajajo ustrezne reforme v skladu s svojimi načrti za okrevanje in odpornost](#).

Nazadnje se lahko vprašanja pravne države posebej odražajo v kršitvah prava EU, ki jih je Komisija obravnavala v okviru postopkov za ugotavljanje kršitev.

Komisija se je februarja 2023 odločila, da proti [Poljski](#) začne postopek pred Sodiščem zaradi kršitev prava EU s strani poljskega ustavnega sodišča. Komisija je ugotovila, da odločbe sodišča negativno vplivajo na temeljna načela pravnega reda EU, vključno s primarnostjo prava EU. V drugem postopku za ugotavljanje kršitev proti Poljski je Sodišče v [odločbi](#) potrdilo stališče Komisije o nacionalni zakonodaji, ki posega v neodvisnost poljskih sodnikov. Poljska je napovedala, da bo sprejela ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe.

Komisija je junija 2023 začela postopek za ugotavljanje kršitev proti [Poljski](#) zaradi zakona o ustanovitvi posebnega odbora za preiskavo ruskega vpliva na notranjo varnost Poljske med letoma 2007 in 2022. Komisija je menila, da zakon krši številne določbe in načela Pogodbe EU ter pravice iz Listine EU o temeljnih pravicah. Po izvršilnih ukrepih Komisije posebni odbor ni začel delovati in po poljskih splošnih volitvah leta 2023 je sejm razpustil njegove člane (čeprav zakon o ustanovitvi odbora še ni bil razveljavljen).

Boj proti rasizmu, ksenofobiji in diskriminaciji

Sovražni govor in kazniva dejanja iz sovraštva resno ogrožajo ne le neposredne žrtve, temveč tudi družbo kot celoto. S širjenjem strahu, delitvijo skupnosti in spodbujanjem ozračja, ki je ugodno za diskriminacijo in nasilje, spodbujajo socialno kohezijo.

Komisija si je še naprej prizadevala za boj proti tem kaznivim dejanjem z izvrševanjem [okvirnega sklepa EU o boju proti rasizmu in ksenofobiji s kazensko-pravnimi sredstvi](#). Ta zakonodaja zahteva inkriminacijo javnega spodbujanja nasilja ali sovraštva, ki temelji na rasi, barvi kože, veri, poreklu, nacionalni ali etnični pripadnosti. Po izvršilnih ukrepih Komisije so Belgija, Nemčija, Grčija, Luksemburg in Romunija popravili svojo zakonodajo.

[Direktive o enakosti](#) prepovedujejo diskriminacijo na podlagi spola, rase ali etničnega porekla, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti na različnih področjih.

Komisija je proti [Slovaški](#) začela postopek pred Sodiščem, ker država ni učinkovito obravnavala vprašanja segregacije romskih učencev v izobraževanju. Diskriminacija na podlagi etničnega porekla v izobraževanju je resna težava, ki pušča vseživljenjske posledice, in je v skladu z [direktivo](#)

Zaščita oseb, ki prijavijo kršitve prava EU

Zaščita žvižgačev krepi temeljne vrednote pravne države in demokracije ter pravico do svobode izražanja. Žvižgači namreč razkrivajo kršitve, preprečujejo škodovanje javnemu interesu ter

spodbujajo preglednost in odgovornost. [Direktiva o zaščiti žvižgačev](#) žvižgače ščiti pred povračilnimi ukrepi zaradi prijavljanja kršitev prava EU. Države članice morajo v skladu z njo vzpostaviti učinkovite kanale za zaupno poročanje o takih kršitvah.

Komisija je proti [Češki, Nemčiji, Estoniji, Luksemburgu, Madžarski in Poljski](#) začela postopke pred Sodiščem, ker te države teh pravil niso prenesle v nacionalno zakonodajo. Poleg tega so konec leta 2023 proti šestim drugim državam članicam potekali postopki za ugotavljanje kršitev v predhodni fazi. Hkrati je Komisija zaključila postopke proti devetim državam članicam, saj so direktivo v celoti prenesle v nacionalno pravo.

Zaščita otrok

Komisija je za nadaljnjo [zaščito otrok in mladoletnikov](#) nadaljevala postopke za ugotavljanje kršitev proti 16 državam članicam, ki niso pravilno prenesle [direktive o boju proti spolni zlorabi otrok](#). Komisiji je uspelo zaključiti postopke proti Nemčiji in Švedski.

Otroke je treba zaščititi tudi pred starševskim protipravnim odvzemom otrok in jih čim prej vrniti v kraj njihovega običajnega prebivališča. [Uredba Bruselj IIa](#) ščiti otroke v čezmejnih sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo in protipravnim odvzemom otrok.

Komisija je začela postopek za ugotavljanje kršitev proti [Poljski](#) zaradi neizpolnitve obveznosti iz [uredbe Bruselj IIa](#). Komisija meni, da poljski organi ne priznavajo sodb, ki odredijo vrnitev protipravnih odvzetih otrok v druge države članice, ter si ne prizadevajo za njihovo hitro in učinkovito izvršitev.

Sodelovanje na področju pravosodja in individualna jamstva v kazenskem pravu

[Evropski nalog za prijete in predajo](#) je temelj sodelovanja med državami članicami na področju kazenskega pravosodja. Komisija je z namenom izvrševanja tega naloga nadalje ukrepala v postopkih za ugotavljanje kršitev proti [10 državam članicam](#). Italija, Ciper, Malta in Romunija so spremenili svojo zakonodajo, zato je bilo mogoče postopke proti njim zaključiti. Zaključen je bil še en postopek za ugotavljanje kršitev, in sicer proti Irski, ko je država končala prenos [pravil EU](#) o vzajemnem priznavanju sodb v kazenskih zadevah.

Komisija je napredovala tudi pri spremljanju prenosa [direktiv EU o procesnih pravicah](#). Začela je postopke za ugotavljanje kršitev proti 13 državam članicam zaradi nepopolnega prenosa [direktive o procesnih jamstvih za otroke](#). Proti 14 državam članicam je začela postopke za ugotavljanje kršitev zaradi delnega ali nepravilnega prenosa [direktive o pravici do dostopa do odvetnika](#). Ukrepala je tudi proti [Bolgariji in Latviji](#) zaradi nepravilnega prenosa [pravice do obveščenosti v kazenskem postopku](#).

Komisija je zagotovila pravilen prenos [pravice do tolmačenja in prevajanja za osumljence in obdolžence](#). Začela je postopek za ugotavljanje kršitev proti [Bolgariji](#) in nadalje ukrepala v obstoječih zadevah proti [Belgiji](#), [Portugalski](#), [Švedski](#) in [Latviji](#). Poleg tega je začela postopke proti [Belgiji](#), [Bolgariji](#), [Hrvaški](#), [Latviji](#) in [Madžarski](#) zaradi nepravilnega prenosa [pravil EU o krepitvi domneve nedolžnosti](#).

Komisija je zaključila skupno 13 zadev, saj so države članice dosegle skladnost s procesnimi jamstvi za osumljence in obdolžence v skladu z navedenima direktivama.

Varstvo potrošnikov

Pravila EU zagotavljajo visoko raven varstva potrošnikov pri nakupu blaga, digitalne vsebine in digitalnih storitev na enotnem trgu.

[Direktiva o boljšem izvrševanju in posodobitvi](#) je okrepila obstoječa pravila o varstvu potrošnikov. K dosežkom direktive spadajo večja preglednost pri objavah znižanih cen, strožje kazni in pravna sredstva za žrtve nepoštenih poslovnih praks. Zaradi izvršilnih ukrepov Komisije so vse države članice zaključile postopek prenosa teh pravil v nacionalno zakonodajo. To velja tudi za [direktivo o digitalnih vsebinah in direktivo o prodaji blaga](#). Komisija je zaključila tudi vse preostale postopke za ugotavljanje kršitev zaradi nepopolnega prenosa [direktive o digitalnih vsebinah in direktive o prodaji blaga](#), z izjemo ene države članice.

[Direktiva o zastopniških tožbah](#) vzpostavlja nov okvir za varstvo potrošnikov v primerih množičnega oškodovanja. Kvalificirani subjekti, kot so potrošniške organizacije ali javni organi, lahko začnejo pravni postopek za ustavitev kršitev in zahtevajo ustrezna pravna sredstva za potrošnike. Komisija je začela postopke za ugotavljanje kršitev proti 24 državam članicam, ker direktive niso prenesle pravočasno, v osmih od teh primerov pa je že sprejela nadaljnje ukrepe.

Sodišče je v [odločbi](#) potrdilo, da Slovaška ni izpolnila obveznosti iz [direktive o paketnem potovanju v času pandemije COVID-19](#). V odločbi je bilo potrjeno, da je bilo začasno mirovanje pravice potnikov do povračila v 14 dneh po odpovedi paketnega potovanja zaradi COVID-19 v nasprotju z direktivo.

Varstvo osebnih podatkov

Varstvo podatkov je ključni zaščitni ukrep, ki je zagotovljen z Listino EU o temeljnih pravicah. Komisija je v letu 2023 še naprej spremljala izvajanje pravil EU o varstvu podatkov v državah članicah. Ocenila je skladnost nacionalne zakonodaje s [splošno uredbo o varstvu podatkov](#) in z [direktivo o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj](#) ter po potrebi začela postopke za ugotavljanje kršitev.

Komisija je začela [postopek za ugotavljanje kršitev](#) proti Belgiji zaradi neobstoja pravnih sredstev proti odločitvi parlamenta, da razreši člane belgijskega organa za varstvo podatkov. Ta odločitev je pomenila kršitev [splošne uredbe o varstvu podatkov](#) ter pravice do učinkovitega pravnega sredstva in poštenega sojenja iz Listine EU o temeljnih pravicah. V drugem primeru je Komisija zaključila postopek za ugotavljanje kršitev, potem ko je Belgija obravnavala pomanjkanje neodvisnosti članov svojega organa za varstvo podatkov.

Varnejši promet

Za potovanja se najpogosteje uporablja cestni prevoz. Komisija je spodbujala in uveljavila pravila EU in tehnične standarde za zmanjšanje števila smrtnih žrtev v takih nesrečah, da bi omejila tveganje prometnih nesreč. V letu 2023 je začela postopka za ugotavljanje kršitev proti [Češki in Avstriji](#) zaradi nepopolnega prenosa [revidiranih pravil EU](#) o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture. Začela je tudi postopke za ugotavljanje kršitev proti [Danski, Grčiji, Litvi in Avstriji](#) ter nadaljevala postopke za ugotavljanje kršitev proti [Bolgariji in Finski](#) zaradi nepravilnega prenosa [pravil EU o rednih tehničnih pregledih](#). Komisija je nadalje ukrepala v postopku za ugotavljanje kršitev proti [Češki](#) zaradi nepravilnega prenosa [pravil EU](#) o minimalnih standardih sposobnosti za vožnjo v zvezi s kardiovaskularnimi boleznimi.

V železniškem sektorju je Komisija začela postopek za ugotavljanje kršitev proti [Madžarski](#) ter nadaljevala postopka za ugotavljanje kršitev proti [Poljski in Portugalski](#) zaradi nepravilnega izvajanja nekaterih pravil o [varnosti](#) na železnici. Komisija je nadaljevala tudi postopka za ugotavljanje kršitev proti [Nemčiji in Poljski](#) zaradi nepravilnega izvajanja nekaterih pravil o [interoperabilnosti](#) železnic. Ta so del [četrtga železniškega paketa](#), s katerim naj bi dokončali enotni trg železniških storitev, oživili železniški sektor in povečali njegovo konkurenčnost v primerjavi z drugimi načini prevoza.

V pomorskem sektorju je Komisija začela postopek za ugotavljanje kršitev proti [Švedski](#) zaradi neizpolnjevanja obveznosti, ki izhajajo iz [zakonodaje EU o pomorski varnosti](#). Ta pravila določajo varnostne zahteve za ladje in pristanišča ter zagotavljajo inšpekcijske preglede na področju pomorske varnosti. Ti ukrepi pomembno prispevajo k varnosti pristanišč, tako v boju proti kriminalu kot tudi za povečanje odpornosti kritične infrastrukture EU.

Na področju varnosti v letalstvu je Komisija začela postopek za ugotavljanje kršitev proti [Estoniji](#) zaradi neizpolnjevanja [pravil EU](#) o upravljanju varnosti v letalstvu. Začela je tudi postopek za ugotavljanje kršitev proti [Grčiji](#) zaradi neizpolnjevanja [pravil EU](#) o preverjanju skladnosti letalskih prevoznikov in izvajanju nadzora na področju varnosti v civilnem letalstvu. Komisija je začela tudi postopka za ugotavljanje kršitev proti [Danski in Cipru](#) zaradi nepravilnega izvajanja pravil EU o varnosti v letalstvu.

Spodbujanje zdravja in varnosti hrane

Namen pravil EU o zdravju in varnosti hrane je zagotoviti visoko raven varovanja zdravja ljudi, živali in rastlin ter varovati interese potrošnikov. Komisija uporablja pristop „eno zdravje“ k pripravljenosti in preprečevanju, ki zajema zdravje ljudi, živali in okolja ter varnost hrane in krme. Komisija pomaga državam članicam pri izvajanju in izvrševanju teh pravil EU ter izvaja preglede za preverjanje skladnosti, vključno z revizijami.

V letu 2023 je Komisija ukrepala na več področjih, da bi zagotovila skladnost držav članic s pravom EU. Finska je spremenila svojo zakonodajo v zvezi z dostopom do zdravstvenega varstva v drugih državah članicah, da bi zagotovila ustrežno raven povračila stroškov za paciente v skladu z [direktivo o čezmejnem zdravstvenem varstvu](#). Komisija je prejela pritožbo na področju človeških tkiv in celic o pomanjkljivostih v Grčiji pri izvajanju [pravil EU](#), zlasti v zvezi z izdajanjem dovoljenj bankam očesnih tkiv. Grčija je po dialogu s Komisijo odpravila to težavo, zato je mogoče vloge za priznanje bank očesnih tkiv zdaj učinkovito obravnavati.

Na področju [zdravja rastlin](#) je Komisija zaključila postopek proti Italiji v zvezi z izvajanjem ukrepov proti škodljivemu organizmu *Xylella fastidiosa*. Komisija je v reviziji potrdila, da je Italija po [sodbi Sodišča](#) odpravila težave z izvajanjem na terenu.

[Zdravje](#) in [dobrobit živali](#) sta v EU deležna vse večje pozornosti javnosti. Komisija in države članice so za izvrševanje pravil EU na tem področju izvedle [skupni izvršilni ukrep](#) za boj proti nezakoniti trgovini z mačkami in psi. V tem okviru so bili opredeljeni ponavljajoči se trendi in gospodarski subjekti, vpleteni v goljufive in zavajajoče prakse. Sledilo je 47 sodnih postopkov v EU.

[Pravila EU o informacijah o živilih](#) potrošnike ščitijo pred zavajanjem in zagotavljajo pošteno trgovanje. Komisija se je v eni zadevi v zvezi s trženjem naravne mineralne vode odločila, da proti [Bolgariji](#) začne postopek pred Sodiščem. Pri tem je bilo pomembno, da je v bolgarski zakonodaji dovoljeno trženje naravne mineralne vode in izvirske vode iz istega izvira pod več kot eno trgovsko oznako. Poleg tega v zakonodaji ni zahtevano, da se na etiketah mineralnih in izvirskih vod navede ime izvira.

Boljša ureditev poklicev in prosto gibanje strokovnjakov

[Direktiva o preskusu sorazmernosti](#) države članice zavezuje, da se prepričajo, ali so nove zahteve za poklice nujne. Zaradi obremenjujočih nacionalnih pravil usposobljeni kandidati težje dostopajo do številnih poklicev v EU oziroma jih težje opravljajo, kar ovira prizadevanja za odpravo pomanjkanja usposobljene delovne sile po vsej EU.

Komisija je začela postopka za ugotavljanje kršitev proti [Belgiji](#) in [Estoniji](#) ter nadalje ukrepala v postopkih proti [16 državam članicam](#) zaradi nepravilnega prenosa teh pravil. Hkrati je zaključila postopke proti 12 državam članicam. V teh državah članicah je mogoče direktivo o preskusu sorazmernosti v celoti izkoristiti, kar olajšuje dostop do reguliranih poklicev in njihovo opravljanje.

Komisija je za uveljavitev pravil o [priznavanju poklicnih kvalifikacij](#) nadaljevala postopke proti [Belgiji](#), [Cipru](#) in [Romuniji](#) ter dve zadevi proti [Grčiji](#). Cilj izvršilnih ukrepov v Grčiji je na primer zagotoviti, da lahko strokovnjaki, ki so se v drugih državah članicah usposobili za karijerne svetovalce, ravnatelje šol in druge vodstvene delavce na področju izobraževanja, svoje poklice opravljajo v Grčiji. Komisija je začela postopke proti [Nemčiji](#), [Irski](#) in [Španiji](#), ker niso omogočile priznavanja poklicnih kvalifikacij iz celotne EU, hkrati pa je zaključila postopke proti 13 državam članicam. Zadeva proti [Irski](#) je temeljila na [peticiji, predloženi Evropskemu parlamentu](#).

Zaščita napotenih voznikov

[Pravila EU](#) v sektorju cestnega prometa zagotavljajo socialno zaščito za voznike, zaposlene v eni državi članici, ki so začasno napoteni na delo v drugo državo članico. Pravila zagotavljajo, da ti napoteni vozniki prejemajo plačilo v državi članici gostiteljici za obdobje napotitve. V pravilih je tudi izčrpen seznam upravnih zahtev za podjetja, ki napotijo voznike v drugo državo članico, hkrati pa so v njih usklajeni inšpekcijski ukrepi po vsej EU.

Komisija se je v letu 2023 odločila, da začne postopka pred Sodiščem proti [Nizozemski](#) in [Portugalski](#), ker teh pravil nista prenesli v svojo nacionalno zakonodajo. Komisija je začela postopka za ugotavljanje kršitev proti [Danski](#) in [Franciji](#) ter nadalje ukrepala v postopkih proti [osmim državam članicam](#) zaradi enakega razloga.

Krepitev evropske varnostne unije

Cilj [evropske varnostne unije](#) je zagotoviti, da se bo [varnostna](#) politika EU prilagajala spreminjajočim se grožnjam ter krepila dolgoročno in trajnostno odpornost. Komisija je še naprej skrbela za izvrševanje [direktive o boju proti terorizmu](#), ki kot kaznivo dejanje opredeljuje ravnanja, kot so usposabljanje in potovanje za namen terorizma ter financiranje terorizma. Ob tem je dodatno ukrepala v postopkih [proti 10 državam članicam](#), da bi zagotovila pravilen prenos direktive. Hkrati je Komisija zaključila postopke proti 11 državam članicam, potem ko so pravilno prenesle ta pravila.

V [uredbi o terorističnih spletnih vsebinah](#) sta obravnavani grožnja terorističnih vsebin na spletu in zloraba interneta v teroristične namene. Komisija je ukrepala, da bi zagotovila pravilno izvajanje uredbe, tako da je začela postopke za ugotavljanje kršitev proti [22 državam članicam](#). Izvršilni ukrepi so se izkazali za učinkovite, saj deset držav članic že izpolnjuje svoje obveznosti glede odstranjevanja spletnih terorističnih vsebin. Ustrezne postopke za ugotavljanje kršitev je bilo mogoče zaključiti.

[Pravila EU o strelnem orožju](#) določajo minimalne standarde za nabavo, posedovanje in izmenjavo strelnega orožja za civilno uporabo ter pomenijo zaščito pred kaznivimi dejanji in [nedovoljeno trgovino](#). Komisija se je odločila, da proti [Luksemburgu](#) in [Švedski](#) začne postopek pred Sodiščem zaradi neizvajanja te ključne zakonodaje. Zadevo proti Švedski je bilo pozneje mogoče zaključiti, enako tudi druge zadeve proti Švedski, Bolgariji, Irski, Grčiji in Luksemburgu. Te države članice zdaj ustrezno uporabljajo pravila za preprečevanje nedovoljene trgovine z orožjem, kar povečuje varnost vseh ljudi v EU.

Komisija se zavzema za boj proti [tveganjem, povezanim z digitalno preobrazbo](#), ter grožnji za blaginjo in varnost, ki jo predstavlja [organizirani kriminal](#). Začela je postopke za ugotavljanje kršitev proti [Češki, Madžarski, Poljski, Sloveniji in Finski](#), da bi države prenesle [direktivo o boju proti pranju denarja z uporabo kazenskega prava](#). Hkrati je napredek viden v tem, da je lahko zaključila zadeve proti 13 drugim državam članicam.

Z namenom izvršitve [direktive o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom EU](#), je Komisija začela postopka za ugotavljanje kršitev proti [Bolgariji](#) in [Poljski](#) ter nadalje ukrepala v postopku proti [Finski](#) zaradi nepravilnega prenosa direktive.

Komisija je sprejela nadaljnje odločitve za izvrševanje skupnih pravil o [drogah](#). Proti [Madžarski](#) je začela postopek pred Sodiščem zaradi nespoštovanja dogovorjenega stališča EU o mednarodni vključitvi konoplje in sorodnih snovi na seznam Komisije ZN za droge.

Upravljanje zunanjih meja

[Schengensko območje](#) je eden največjih dosežkov EU, ki državljanom EU, prebivalcem tretjih držav in obiskovalcem omogoča, da prosto in varno potujejo po EU. Komisija se zavzema za zagotavljanje skladnosti z enotno obliko vizumov in dovoljenj za prebivanje, s čimer želi poskrbeti, da bodo potovanja in prebivanje v EU ostali varni, pravno usklajeni ter v skladu z načeli prostega gibanja in mednarodnega sodelovanja.

Komisija je začela postopke za ugotavljanje kršitev proti [Bolgariji](#), [Grčiji](#), [Cipru](#) in [Litvi](#), ker niso uvedli uporabe dvodimenzionalne črtne kode, ki se zahteva kot del [enotne oblike](#) za vizume. Komisija je na podlagi pritožbe začela postopek za ugotavljanje kršitev zoper [Portugalsko](#) zaradi nepravilnega izvajanja [enotne oblike](#) dovoljenja za prebivanje za državljane tretjih držav. Poleg tega je nadalje ukrepala v postopku proti [Bolgariji](#), ker ni uvedla te nove oblike dovoljenja za prebivanje za državljane tretjih držav.

Enoten odziv EU na migracije in azil

Komisija je nadaljevala delo v zvezi s pravili, ki popolnoma v skladu z evropskimi vrednotami in temeljnimi pravicami zagotavljajo hitre in pravične [azilne postopke](#) ter postopke [vračanja na meji](#), omogočajo [zakonite poti](#) v EU, preprečujejo [nedovoljene migracije](#) ter ohranjajo [celovitost zunanjih meja EU](#). To so cilji [pakta o migracijah in azilu](#), ki sta ga sprejela Evropski parlament in Svet. Komisija bo pomagala zagotoviti popolno izvajanje, tako da se bodo pravila uporabljala že od začetka.

Komisija je začela postopke za ugotavljanje kršitev proti [Belgiji](#), [Grčiji](#), [Španiji](#) in [Portugalski](#) zaradi nepravilnega prenosa [direktive o pogojih za sprejem](#). Izvrševala je tudi [direktivo o pogojih](#), in sicer s preprečevanjem njenega nepopolnega ([Češka](#)) ali nepravilnega ([Grčija](#), [Portugalska](#) in [Finska](#)) prenosa. Namen teh pravil je zagotoviti enako obravnavo prosilcev za azil v odprtem in pravičnem sistemu. Pogoji za sprejem bi morali upravičencem do mednarodne zaščite zagotavljati dostojen življenjski standard, skupno podlago za priznanje mednarodne zaščite ter dostop do pravic in ukrepov vključevanja.

V zvezi z migracijsko zakonodajo EU je Komisija začela postopek za ugotavljanje kršitev proti [Madžarski](#) zaradi kršitve [svežnja o pomoči pri nedovoljenem vstopu, tranzitu in prebivanju](#) za preprečevanje tihotapljenja migrantov. Za spodbujanje skladnosti s pravili o [zakonitih migracijah](#) je Komisija začela postopke za ugotavljanje kršitev proti 18 [državam članicam](#) zaradi nepravilnega prenosa ali izvajanja [direktive o sezonskih delavcih](#). Poleg tega je Komisija še naprej uveljavljala pravilno izvajanje [direktive o rezidentih za daljši čas](#), tako da je nadalje ukrepala v zadevi proti [Malti](#), ki temelji na [dveh peticijah](#) Evropskemu parlamentu. V zvezi z istimi pravili je zadovoljivo zaključila postopek proti Litvi.

Izvajanje sankcij proti Rusiji

EU je v letu 2023 sprejela tri dodatne svežnje sankcij, da bi preprečila zmožnost Rusije za financiranje vojne agresije proti Ukrajini, torej se je skupno število svežnjev sankcij povečalo na 12. Sankcije zajemajo najrazličnejše sektorje, kot so finance, energija, mediji, promet in trgovina.

Komisija je spremljala, kako države članice izvajajo sankcije, in jih spodbujala k ustreznemu izvajanju sankcij. Od držav članic je zahtevala informacije, opravila pa je tudi dvostranske obiske pri nacionalnih organih, pristojnih za sankcije. Komisija je spremljala tudi informacije, ki jih je prejela na podlagi [orodja EU za žvižgače o sankcijah](#), tj. varne spletne platforme, ki žvižgačem omogoča anonimno prijavo kršitev. [Projektna skupina Freeze and Seize](#), ki jo je ustanovila Komisija, je okrepila izvrševanje sankcij proti ruskim in beloruskim posameznikom in subjektom ter se borila proti kršitvam sankcij. S tem so omogočili zamrznitev več kot 27 milijard EUR zasebnega premoženja in imobilizacijo več kot 200 milijard EUR ruskega državnega premoženja.

